

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет економіки та менеджменту
(назва факультету)

Кафедра економіки та фінансів
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему: Покращення фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища (на прикладі підприємства ПрАТ «ТерА»).

Виконав: студент 6 курсу, групи ПФм-61
спеціальності 072

«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(шифр і назва спеціальності)

Керівник

Нормоконтроль

Завідувач кафедри

Рецензент

Багрій М.Т.

(прізвище та ініціали)

Винник Т.М.

(прізвище та ініціали)

Химич І.Г.

(прізвище та ініціали)

Крупка А.Я.

(прізвище та ініціали)

Фалович В.А.

(прізвище та ініціали)

м. Тернопіль – 2025

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет

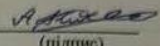
економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра

економіки та фінансів
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ЕФ

(підпис)

Андрій КРУПКА
(прізвище та ініціали)

« »

2025 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття освітнього ступеня

магістр

(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(шифр і назва спеціальності)

студенту

Багрію Максиму Тарасовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Покращення фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища (на прикладі підприємства ПрАТ «ТерА»).

Керівник роботи

к.е.н., доцент Винник Т.М.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від «07» жовтня 2025 року № 4/7-857

2. Термін подання студентом завершеної роботи 18.12.2025

3. Вихідні дані до роботи фахові наукові публікації, статистична звітність, результати самостійних авторських досліджень, матеріали галузевих Інтернет-сайтів, статична звітність підприємства ПрАТ «ТерА»

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Дослідження фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища

Розділ 2. Практичні аспекти оцінки фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища

Розділ 3. Шляхи покращення фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища

Розділ 4. Охорона праці та безпека життєдіяльності підприємства ПрАТ «ТерА»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)
Рисунок 1.1. Взаємовідношення економічних категорій «фінансовий стан», «фінансова рівновага», «фінансова стабільність», «фінансова стійкість»

Таблиця 1.1. Визначення поняття «фінансовий стан підприємства» у науковій періодиці

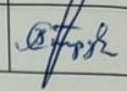
Рисунок 1.2. Процес управління фінансовим станом підприємства

Рисунок 1.3. Механізм управління фінансовим станом підприємства

Рисунок 1.4. Основні чинники впливу на фінансовий стан підприємства

Рисунок 1.5. Основні завдання оцінювання фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності

6. Консультанти розділів роботи

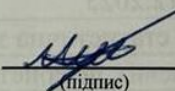
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Охорона праці	Радинський С.В., к.е.н., доцент		
Безпека в надзвичайних ситуаціях	Стручок В.С., старший викладач кафедри ОХ		

7. Дата видачі завдання «07» жовтня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір та затвердження теми кваліфікаційної роботи	07.10.2025	Виконано
2	Робота над планом, затвердження плану	07.11.2025	Виконано
3	Пошук та підбір літератури, відповідно до затвердженого плану	17.11.2025	Виконано
4	Робота над першим (теоретичним) розділом	24.11.2025	Виконано
5	Робота над другим (аналітичним) розділом	01.12.2025	Виконано
6	Робота над третім (проектно-рекомендаційним) розділом	08.12.2025	Виконано
7	Робота над четвертим розділом «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях». Підписання розділу в консультантів	12.12.2025	Виконано
8	Проходження нормоконтролю	15.12.2025	Виконано
9	Підготовка керівником відгуку та отримання зовнішньої рецензії	16.12.2025	Виконано
10	Попередній захист кваліфікаційної роботи	18.12.2025	Виконано
11	Робота ЕК. Захист кваліфікаційної роботи	23.12.2025	Виконано

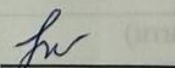
Студент

(підпис)

Багрій М.Т.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Винник Т.М.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Багрій М. Покращення фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища (на прикладі ПрАТ «ТерА»))»- Рукопис

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2025.

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність та фінансовий стан підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах дії зовнішніх дестабілізуючих чинників.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, інструментів, методів та механізмів управління фінансовим станом підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах економічної невизначеності та зовнішньої нестабільності.

Метою даного дослідження є розробка теоретико-методичних підходів та практичних рекомендацій щодо покращення фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища, з урахуванням сучасних викликів фінансового менеджменту та специфіки функціонування реального сектору економіки України.

У даній кваліфікаційній роботі досліджено фінансовий стан підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища, здійснено аналіз практичних аспектів оцінки фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища, подано пропозиції покращення фінансового стану підприємства.

Ключові слова: фінансовий аналіз, фінансовий стан, фінансові служби підприємства, рентабельність, фінансова стратегія, фінансові ризики.

ANNOTATION

Bahriy M. Improving the financial condition of the enterprise in conditions of uncertainty and instability of the external environment (on the example of PrJSC «TerA»))» - Manuscript.

Research for the degree of «Master» in the specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". - I. Pulyuy TNTU. - Ternopil, 2025.

The object of the study is the financial and economic activities and financial condition of the enterprise PrJSC «TerA» in conditions of external destabilizing factors.

The subject of the study is the set of economic relations, tools, methods and mechanisms for managing the financial condition of the enterprise PrJSC «TerA» in conditions of economic uncertainty and external instability.

The purpose of this study is to develop theoretical and methodological approaches and practical recommendations for improving the financial condition of an enterprise in conditions of uncertainty and instability of the external environment, taking into account modern challenges of financial management and the specifics of the functioning of the real sector of the economy of Ukraine.

This qualification work examines the financial condition of an enterprise in conditions of uncertainty and instability of the external environment, analyzes practical aspects of assessing the financial condition of the enterprise PrJSC «TerA» in conditions of uncertainty and instability of the external environment, and presents proposals for improving the financial condition of the enterprise.

Keywords: financial analysis, financial condition, financial services of the enterprise, profitability, financial strategy, financial risks.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	10
1.1 Фінансовий стан підприємства: економічна сутність, основні ознаки, особливості управління.....	10
1.2 Ключові чинники впливу на фінансовий стан підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища.....	17
1.3 Методичні підходи та інструментарій оцінювання фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності.....	22
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «ТерА» В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	28
2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства.....	28
2.2 Оцінка основних показників господарської діяльності та фінансового стану підприємства.....	38
2.3 Аналізування інтегрального показника фінансового стану підприємства.....	51
Висновки до розділу 2.....	54
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «ТерА» В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	56
3.1 Розробка та реалізація фінансової стратегії підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища.....	56
3.2 Реалізація проекту цифровізації управлінських рішень у сфері фінансів в контексті покращення управління фінансовим станом підприємства.....	65
3.3 Впровадження інструментарію фінансового контролю для стабілізації та покращення фінансового стану підприємства.....	73
Висновки до розділу 3.....	77
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «ТерА».....	79
4.1. Охорона праці на ПрАТ «ТерА».....	79
4.2. Підвищення стійкості роботи та функціонування підприємства в умовах НС воєнного часу.....	81
Висновки до розділу 4.....	83
ВИСНОВКИ.....	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	96

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи обумовлена тим, що у сучасних умовах господарювання, коли економіка України перебуває під постійним тиском зовнішніх шоків, геополітичної напруги, фінансової нестабільності та макроекономічної невизначеності, питання забезпечення стабільного фінансового стану підприємств набуває особливої гостроти, оскільки від нього безпосередньо залежить здатність підприємства підтримувати операційну діяльність, виконувати зобов'язання перед контрагентами та адаптуватися до змін ринкового середовища.

Фінансовий стан виступає комплексною характеристикою результатів фінансово-господарської діяльності, яка відображає рівень платоспроможності, ліквідності, прибутковості, рентабельності, фінансової стійкості та ефективності використання ресурсів, що в сукупності визначає потенціал підприємства до зростання, інвестування та оновлення.

В умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища в Україні, спричиненої воєнними діями, порушенням логістичних ланцюгів, нестабільністю валютного курсу, змінами фіскальної політики та обмеженим доступом до фінансових ресурсів, підприємства змушені оперативно переглядати свої фінансові стратегії, адаптувати бюджетні плани та знижувати чутливість до зовнішніх ризиків.

Покращення фінансового стану потребує комплексного підходу, що включає не лише раціоналізацію структури витрат і підвищення фінансової дисципліни, але й розроблення адаптивних управлінських рішень, спрямованих на зниження фінансових ризиків і зростання фінансової гнучкості.

Метою даного дослідження є розробка теоретико-методичних підходів та практичних рекомендацій щодо покращення фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища, з урахуванням сучасних викликів фінансового менеджменту та специфіки функціонування реального сектору економіки України.

Основними завданнями під час написання даної кваліфікаційної роботи є

вивчення наступних питань:

- дослідження економічної сутності, основних ознак, особливостей управління фінансовим станом підприємства;
- узагальнення методичних підходів та інструментарію оцінювання фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності;
- оцінка основних показників господарської діяльності та фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА»;
- аналізування інтегрального показника фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА»;
- розробка та реалізація фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища;
- обґрунтування економічної ефективності реалізації проєкту цифровізації управлінських рішень у сфері фінансів в контексті покращення управління фінансовим станом підприємства ПрАТ «ТерА»;
- пропонування впровадження інструментарію фінансового контролю для стабілізації та покращення фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА».

Об’єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність та фінансовий стан підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах дії зовнішніх дестабілізуючих чинників.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, інструментів, методів та механізмів управління фінансовим станом підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах економічної невизначеності та зовнішньої нестабільності.

Методи, які використовувалися в кваліфікаційній роботі, охоплюють загальнонаукові та спеціальні прийоми економічного аналізу, зокрема: методи порівняльного та фінансового аналізу, факторний аналіз, горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності підприємства, SWOT-аналіз, методи економіко-математичного моделювання, коефіцієнтний метод, експертні оцінки, а також елементи прогнозування та сценарного моделювання.

Інформаційна база дослідження включає внутрішню фінансову звітність

ПрАТ «ТерА» за останні звітні періоди, нормативно-правові акти України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, аналітичні матеріали Державної служби статистики України, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, а також дані з відкритих джерел, що стосуються макроекономічного стану та тенденцій розвитку підприємницького середовища.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що запропоновані в магістерській роботі аналітичні підходи, управлінські рішення та моделі покращення фінансового стану можуть бути використані в діяльності ПрАТ «ТерА» для підвищення ефективності управління фінансами, зміцнення фінансової стабільності, зменшення впливу зовнішніх ризиків та досягнення більшої адаптивності підприємства до змін у зовнішньому середовищі.

Наукова новизна роботи полягає у розробленні та обґрунтуванні концепції цифрової трансформації фінансового управління підприємства ПрАТ «ТерА» шляхом упровадження інноваційного інструменту FinSmart, адже цей аспект забезпечує інтеграцію процесів фінансового планування, аналітики та контролінгу в єдиному інформаційному середовищі.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення, висновки та результати, отримані в процесі виконання кваліфікаційної роботи, пройшли апробацію та були позитивно оцінені під час науково-практичних конференцій, організованих кафедрою економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи. Структура даної кваліфікаційної роботи включає вступ, чотири розділи основної частини, висновки до кожного з розділів, загальні висновки, список використаних джерел, який налічує 65 найменувань, а також додатки. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 84 сторінок друкованого тексту, містить 23 таблиць, 18 рисунків та 10 додатків.

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

1.1 Фінансовий стан підприємства: економічна сутність, основні ознаки, особливості управління

Фінансовий стан підприємства виступає одним із ключових інтегрованих показників його фінансово-господарської діяльності, що характеризує рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, його платоспроможність, фінансову стійкість, здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами та ефективно використовувати власний і залучений капітал.

У сучасних умовах господарювання оцінювання та управління фінансовим станом підприємства набувають особливого значення, оскільки саме від стабільності фінансових показників залежать економічна безпека підприємства, його інвестиційна привабливість, конкурентоспроможність і здатність до стратегічного розвитку.

Водночас фінансовий стан не є статичним показником — він змінюється під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів, що зумовлює необхідність його постійного аналізу, моніторингу та застосування гнучких управлінських підходів. Зважаючи на це, важливо визначити економічну сутність поняття «фінансовий стан підприємства», виявити його основні характеристики та обґрунтувати особливості системи управління фінансовим станом в умовах змінного економічного середовища [65, с.174].

У науковій літературі відрізняють різноманітні підходи трактуючи фінансовий стан підприємства, як «фінансову рівновагу», «фінансову стабільність», «фінансову стійкість», що відображено на рис. 1.1.

Отже, результати дослідження, узагальнені на рис. 1.1, свідчать про те, що економічна категорія «фінансовий стан підприємства» має багаторівневу структуру та охоплює ширший спектр фінансових характеристик, ніж окремі

категорії, що її складають, зокрема «фінансова стабільність» і «фінансова стійкість».

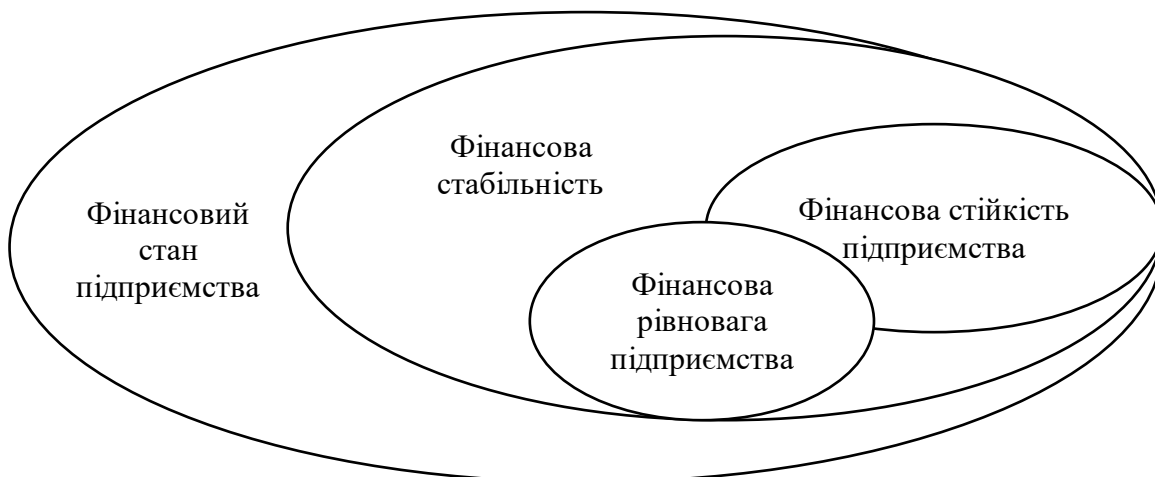

Рисунок 1.1. Взаємовідношення економічних категорій «фінансовий стан», «фінансова рівновага», «фінансова стабільність», «фінансова стійкість»

Джерело: складено автором на основі [9]

А категорія «фінансова стабільність» виступає складовою частиною фінансового стану підприємства, відображаючи при цьому його здатність зберігати збалансованість фінансових потоків та підтримувати оптимальне співвідношення між активами й зобов'язаннями в умовах динамічного ринкового середовища. У свою чергу, «фінансова стійкість» є більш вузьким поняттям, яке фокусується на можливості підприємства зберігати платоспроможність, забезпечувати достатній рівень власного капіталу та підтримувати ліквідність у довгостроковій перспективі.

Категорія «фінансова рівновага» розглядається як найнижчий рівень цієї ієрархічної системи понять і відображає досягнення такого співвідношення фінансових ресурсів, яке забезпечує безперервність господарської діяльності підприємства в короткостроковому періоді за умов відсутності критичних фінансових загроз. Таким чином, між зазначеними категоріями існують тісні взаємозв'язки і субординація, підтверджуючи при цьому доцільність їх комплексного аналізу та обліку при здійсненні управління фінансовим станом

підприємства як єдиної системи.

Безпосередньо визначення дефініції «фінансовий стан підприємства» широко розкрито у наукових джерелах, які по-різному його відображають (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення поняття «фінансовий стан підприємства» у науковій періодиці

Автор	Визначення поняття
Базилінська О.Я. [3]	Фінансовий стан підприємства розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства.
Дем'яненко М.Я. [16]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації всіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства.
Коломієць Н.О., Коломієць О.П. [26]	Фінансовий стан – це здатність (спроможність) підприємства фінансувати свою діяльність
Шеремет А.Д., Негашев Є.В. [27]	Фінансовий стан підприємства характеризується структурою засобів (активів) і характером джерел їх формування (власного і позикового капіталу, тобто пасивів).
Павленко О.І. [40]	Фінансовий стан – це реальна (на фіксований момент часу) та потенційна фінансова спроможність підприємства.
Томілін О.О., Лесюк А.С. [54]	Фінансовий стан сільськогосподарського підприємства – економічна категорія, яка відображає наявність, розміщення та ефективне використання активів, власного і позичкового капіталу на конкретну дату.
Цал-Цалко Ю.С. [56]	Фінансовий стан підприємства відображає на певний момент рівень ефективності використання ресурсів у господарській діяльності, або, кажучи точніше, ефективність функціонування механізмів економічної системи.

Джерело: складено автором на основі [3; 16; 26-27; 40; 54; 56]

Узагальнюючи основні підходи науковців, слід відзначити те, що фінансовий стан підприємства – це інтегральна економічна категорія, що відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, їх ефективне використання, платоспроможність, фінансову стійкість і здатність підприємства забезпечувати стабільне фінансування своєї діяльності в умовах дії внутрішніх і зовнішніх факторів невизначеності та ризику.

Фінансовий стан підприємств передбачає наявність різноманітних ознак притаманних йому, які його визначають та характеризують (таблиця 1.2).

Ознаки, які визначають та характеризують фінансовий стан
підприємства

Ознака	Характеристика	Важливість в діяльності підприємства
Стабільність ресурсної бази	Відображає наявність достатнього обсягу власного та позикового капіталу для фінансування основної діяльності та стратегічного розвитку	Забезпечує можливість безперебійного фінансування господарських операцій та інвестиційних проектів, підвищує фінансову незалежність підприємства
Збалансованість фінансових потоків	Виявляється в узгодженості доходів і витрат, надходжень і платежів, що забезпечує фінансову рівновагу підприємства	Сприяє уникненню дефіциту грошових коштів, підтриманню стабільної діяльності та підвищенню довіри контрагентів
Економічна самостійність	Виражає здатність підприємства самостійно приймати фінансово-господарські рішення та не залежати критично від зовнішніх джерел фінансування	Гарантує автономність діяльності, знижує ризики втрати управлінського контролю та забезпечує стратегічну гнучкість
Адаптивність до зовнішнього середовища	Характеризує здатність підприємства оперативно реагувати на зміни ринкових умов, законодавчої бази та фінансової кон'юнктури	Підвищує стійкість підприємства до зовнішніх ризиків та кризових явищ, сприяє збереженню конкурентних позицій
Динамічність розвитку	Виявляється у здатності підприємства забезпечувати зростання своїх фінансових можливостей, прибутковості та майнового потенціалу	Сприяє нарощуванню вартості бізнесу, забезпечує основу для розширення діяльності та інвестиційної привабливості

Джерело: складено автором на основі [34, с.108]

Узагальнення основних ознак фінансового стану підприємства дозволяє дійти висновку, що його визначають не лише кількісні показники, а й якісні характеристики, пов'язані зі стабільністю фінансових ресурсів, збалансованістю фінансових потоків, рівнем економічної самостійності, здатністю до адаптації та потенціалом розвитку підприємства. Саме сукупність зазначених ознак формує підґрунтя для оцінювання фінансового стану як системної категорії, яка відображає реальні можливості підприємства підтримувати стабільну діяльність, забезпечувати фінансову рівновагу й успішно функціонувати в умовах економічної невизначеності.

Позитивний фінансовий стан та ефективно сформована фінансово-господарська діяльність підприємства визначається якістю управління фінансовим станом підприємства. Управління фінансовим станом підприємства – це цілеспрямований, систематичний і безперервний процес впливу на фінансові ресурси, структуру капіталу, фінансові потоки, активи та зобов'язання підприємства з метою забезпечення його платоспроможності, фінансової стійкості, ліквідності та прибутковості, що ґрунтується на комплексному аналізі внутрішніх і зовнішніх факторів та спрямований на досягнення стратегічних і тактичних цілей діяльності в умовах змінного економічного середовища. Процес управління фінансовим станом підприємства передбачає проходження ряду взаємопов'язаних етапів, які представлені на рис.1.2.

Рисунок 1.2. Процес управління фінансовим станом підприємства
Джерело: складено автором на основі [54]

На першому етапі здійснюється формулювання головної мети та

конкретизація цілей управління фінансовим станом підприємства, що передбачає визначення стратегічних орієнтирів фінансової діяльності, таких як забезпечення платоспроможності, підтримання фінансової стійкості, підвищення рентабельності, оптимізація структури капіталу та забезпечення ліквідності, а також уточнення конкретних завдань, які необхідно досягти у межах поставленої стратегічної мети відповідно до умов зовнішнього середовища і специфіки діяльності підприємства.

На другому етапі визначається інформаційна база для забезпечення якості управління фінансовим станом, що передбачає відбір достовірних і актуальних даних фінансової, бухгалтерської, управлінської та статистичної звітності, а також аналітичної інформації про ринкове середовище, що є необхідним для обґрунтованого аналізу, моделювання та прийняття управлінських рішень щодо фінансового стану підприємства.

На третьому етапі здійснюється ідентифікація методик та показників фінансового стану підприємства, яка включає вибір релевантних методичних підходів до аналізу фінансового стану, таких як коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз, вертикальний та горизонтальний аналіз, а також встановлення системи показників, що відображають ключові аспекти фінансової діяльності – платоспроможність, ліквідність, фінансову стійкість, рентабельність, ділову активність.

На четвертому етапі визначається система цілей та цільових показників управління фінансовим станом підприємства, що включає встановлення конкретних значень фінансових індикаторів, яких необхідно досягти в короткостроковому та довгостроковому періодах, із урахуванням стратегічної мети управління, ресурсних можливостей підприємства, галузевих стандартів та очікуваних зовнішніх змін.

На п'ятому етапі здійснюється поточне планування показників фінансового стану підприємства, яке передбачає складання фінансових планів, бюджетів і прогнозів із визначенням контрольних значень фінансових показників, а також розробку сценарних моделей розвитку підприємства

відповідно до можливих варіантів зміни зовнішнього середовища.

На шостому етапі розробляються заходи для досягнення поставлених цілей управління фінансовим станом та забезпечується постійний моніторинг їх реалізації, що включає впровадження фінансових стратегій, коригування фінансових потоків, управління структурою капіталу, а також регулярне спостереження за динамікою ключових фінансових показників для своєчасного реагування на зміни та відхилення від планових параметрів.

На сьомому етапі здійснюється контроль нормативних значень показників фінансового стану та аналіз відхилень від встановлених стандартів, що передбачає систематичну перевірку відповідності фактичних значень ключових фінансових коефіцієнтів нормативним або цільовим показникам, виявлення причин відхилень та розробку коригувальних управлінських рішень для мінімізації фінансових ризиків і підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Механізм управління фінансовим станом підприємства представлено на рис. 1.3.

Рисунок 1.3. Механізм управління фінансовим станом підприємства

Джерело: складено автором на основі [6, с.40]

В цілому, реалізація механізму управління фінансовим станом підприємства сприяє формуванню системного підходу до забезпечення фінансової стійкості, підтримання платоспроможності та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, що є необхідними умовами стабільного функціонування підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища. Завдяки впровадженню цього механізму досягається узгодженість між стратегічними фінансовими цілями, оперативним управлінням фінансовими потоками та контролем за дотриманням встановлених фінансових нормативів, що дозволяє своєчасно виявляти фінансові ризики, запобігати їх негативним наслідкам та підтримувати фінансову рівновагу підприємства. При цьому, ефективне функціонування механізму управління фінансовим станом створює основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, підвищує адаптивність підприємства до ринкових коливань, зміцнює його позиції на ринку та забезпечує передумови для довгострокового розвитку в умовах економічної невизначеності.

1.2 Ключові чинники впливу на фінансовий стан підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища

У сучасних умовах господарювання фінансовий стан підприємства формується під впливом численних факторів, серед яких особливу роль відіграють зовнішні чинники, пов'язані з економічною невизначеністю та нестабільністю ринкового середовища. Підприємства, функціонуючи в таких умовах, змушені оперативно реагувати на зовнішні загрози, адаптувати фінансові стратегії, модифікувати структуру активів і пасивів, забезпечувати стійкість грошових потоків і зберігати фінансову рівновагу.

Визначення ключових чинників, які впливають на фінансовий стан підприємства (рис. 1.4), є важливим елементом ефективного управління, оскільки дозволяє не лише своєчасно ідентифікувати джерела фінансових ризиків, але й розробляти дієві заходи щодо їх мінімізації в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Рисунок 1.4. Основні чинники впливу на фінансовий стан підприємства

Джерело : складено автором на основі [9]

У науковій літературі всі чинники, що впливають на діяльність підприємства, прийнято класифікувати за походженням, характером впливу та сферою виникнення, що дозволяє виокремити кілька основних груп, кожна з яких відображає специфіку взаємодії підприємства із зовнішнім і внутрішнім середовищем.

1. Зовнішні чинники макrorівня (макроекономічні фактори). До цієї групи належать загальноєкономічні умови, що безпосередньо впливають на функціонування підприємств, але не підлягають їхньому управлінню. Серед них: стан національної економіки, рівень інфляції, валютний курс, державна податкова, митна, бюджетна та кредитно-грошова політика, фінансова стабільність, політична ситуація, економічна безпека країни та глобальні економічні тенденції. Ці фактори визначають загальні правила ведення бізнесу, доступність фінансових ресурсів і рівень фінансових ризиків.

2. Зовнішні чинники мезорівня (галузеві та регіональні фактори). Зазначені чинники обумовлені особливостями функціонування конкретної галузі або регіону та визначають умови конкурентної боротьби, рівень попиту на продукцію, доступність сировини, кваліфікованої робочої сили, рівень розвитку інфраструктури, транспортної доступності та наявності інституційної підтримки з боку місцевої влади. Галузеві тенденції, регіональна економічна політика, ринок праці та ціни на енергоресурси є важливими умовами ефективної діяльності підприємства в межах певного ринку.

3. Зовнішні чинники мікрорівня (безпосереднє ринкове середовище). До цієї групи відносяться суб'єкти та елементи зовнішнього середовища, які взаємодіють із підприємством безпосередньо: постачальники, споживачі, конкуренти, фінансові установи, інвестори, підрядники, органи державного контролю. Від характеру взаємовідносин із цими суб'єктами залежить доступ до ресурсів, ринків збуту, фінансових послуг, а також рівень конкуренції та фінансових зобов'язань підприємства.

Узагальнимо впливу зовнішніх чинників різних рівнів на діяльність

підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища впливу (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3

Узагальнення впливу зовнішніх чинників різних рівнів на діяльність підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища впливу

Чинник	Основні складові чиннику	Характеристика впливу
Зовнішні чинники макrorівня (макроекономічні фактори)	Стан національної економіки, рівень інфляції, валютний курс, державна податкова, митна, бюджетна та кредитно-грошова політика, фінансова стабільність, політична ситуація, економічна безпека країни та глобальні економічні тенденції.	Визначають загальні умови функціонування підприємств на національному та міжнародному ринках, впливають на платоспроможний попит, вартість фінансових ресурсів, обсяг інвестицій, стабільність фінансової системи та рівень фінансових ризиків, формуючи макроекономічне середовище діяльності
Зовнішні чинники мезорівня (галузеві та регіональні фактори)	Особливості функціонування конкретної галузі або регіону та визначають умови конкурентної боротьби, рівень попиту на продукцію, доступність сировини, кваліфікованої робочої сили, рівень розвитку інфраструктури, транспортної доступності та наявності інституційної підтримки з боку місцевої влади	Визначають умови діяльності підприємства в межах конкретного ринку, впливають на рівень конкуренції, доступ до ресурсів і збутових каналів, можливість отримання локальної підтримки, формують галузеві ризики та конкурентні переваги підприємства
Зовнішні чинники мікрорівня (безпосереднє ринкове середовище)	Постачальники, споживачі, конкуренти, фінансові установи, інвестори, підрядники, органи державного контролю	Безпосередньо впливають на виробничу, збутову та фінансову діяльність підприємства через систему господарських відносин, визначають умови постачання, ціноутворення, конкуренції, доступу до фінансування, а також правове регулювання господарської діяльності

Джерело: складено автором із врахуванням [13, с.220]

4. Внутрішні чинники (ендогенні фактори). Представлена група охоплює всі елементи внутрішнього середовища підприємства, на які воно може безпосередньо впливати через управлінські рішення. Серед основних

внутрішніх чинників: ефективність системи управління, організаційна структура, кадровий потенціал, рівень технологій, структура витрат, якість продукції, фінансова політика, корпоративна культура, система контролю та ризик-менеджменту. Узагальнену характеристику впливу внутрішніх чинників на фінансовий стан підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища впливу представимо у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Узагальнену характеристику впливу внутрішніх чинників на фінансовий стан підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища впливу

Чинник впливу	Особливості, які його визначають	Характеристика чиннику
Ефективність системи управління	Якість управлінських рішень, швидкість реагування на зміни, рівень стратегічного планування	Забезпечує координацію всіх бізнес-процесів, оптимізацію використання ресурсів, впливає на стабільність фінансового стану підприємства
Організаційна структура	Гнучкість, функціональність, відповідність масштабам і цілям підприємства	Визначає ефективність взаємодії між підрозділами, швидкість прийняття рішень і адаптацію до змін зовнішнього середовища
Кадровий потенціал	Кваліфікація, професійні навички, мотивація персоналу	Впливає на якість виконання виробничих і управлінських функцій, рівень інноваційності та конкурентоспроможності підприємства
Рівень технологій	Сучасність обладнання, впровадження інновацій, автоматизація процесів	Забезпечує підвищення продуктивності, зниження витрат, поліпшення якості продукції та конкурентоспроможності
Структура витрат	Співвідношення постійних і змінних витрат, ефективність їх контролю	Визначає собівартість продукції, впливає на рівень прибутковості та фінансову стійкість підприємства
Якість продукції	Відповідність стандартам, стабільність характеристик, відповідь на потреби споживачів	Формує ринкову позицію підприємства, забезпечує конкурентоспроможність і підтримує лояльність споживачів
Фінансова політика	Управління фінансовими потоками, кредитуванням, інвестиціями, дивідендною політикою	Визначає ефективність використання фінансових ресурсів, формує фінансову стабільність і можливість стратегічного розвитку
Корпоративна культура	Спільні цінності, стандарти поведінки, управлінські традиції	Підвищує згуртованість персоналу, впливає на ефективність внутрішніх комунікацій і мотивацію працівників
Система контролю та ризик-менеджменту	Наявність механізмів внутрішнього контролю, система управління ризиками	Забезпечує зниження ймовірності фінансових втрат, сприяє своєчасному виявленню загроз і підтримує стабільність діяльності

Джерело: складено автором на основі [26]

Аналіз внутрішніх чинників впливу на діяльність підприємства засвідчує, що кожен із них безпосередньо формує основу його фінансової стабільності та конкурентоспроможності. Ефективне управління цими чинниками дозволяє підприємству оптимізувати використання ресурсів, забезпечити стабільність господарських процесів та адаптуватися до ринкових змін. Особливу роль відіграють система управління, кадровий потенціал та фінансова політика, які визначають фінансовий результат і стійкість підприємства. Впровадження сучасних технологій, побудова ефективної організаційної структури та підтримка корпоративної культури сприяють підвищенню ефективності діяльності. Внутрішні чинники є керованими і можуть бути об'єктом цілеспрямованого впливу з боку менеджменту з метою забезпечення стійкого розвитку підприємства [43, с.141].

Таким чином, усі чинники впливу на діяльність підприємства доцільно розглядати комплексно із урахуванням їхньої взаємодії та сукупного впливу на фінансовий стан і господарську діяльність. Усвідомлення характеру та природи кожної групи чинників дозволяє підприємству розробляти ефективні управлінські стратегії, своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища та підвищувати власну стійкість в умовах економічної невизначеності.

1.3 Методичні підходи та інструментарій оцінювання фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем економічної невизначеності, підвищеними ризиками та нестабільністю фінансових ринків, особливого значення набуває формування ефективної системи оцінювання фінансового стану підприємства як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Методичні підходи до аналізу фінансового стану мають враховувати не лише традиційні інструменти фінансового аналізу, але й адаптовані методики, здатні враховувати вплив зовнішніх чинників та специфіку ризиків у мінливому ринковому середовищі. Комплексне застосування кількісних і

якісних методів аналізу, а також інтеграція традиційних фінансових показників із ризик-орієнтованими оцінками дозволяє забезпечити більш точне відображення реального фінансового стану підприємства та прогнозування його зміни.

Саме тому формування методичних підходів та вибір відповідного інструментарію аналізу є ключовим завданням фінансового менеджменту в умовах зростаючої економічної нестабільності та підвищеної конкуренції.

Метою аналізу фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та економічної нестабільності є виявлення рівня його фінансової стійкості, здатності забезпечувати платоспроможність, підтримувати ліквідність і ефективно функціонувати в динамічному та ризикованому зовнішньому середовищі. Основні завдання оцінки фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності представимо на рис. 1.5.

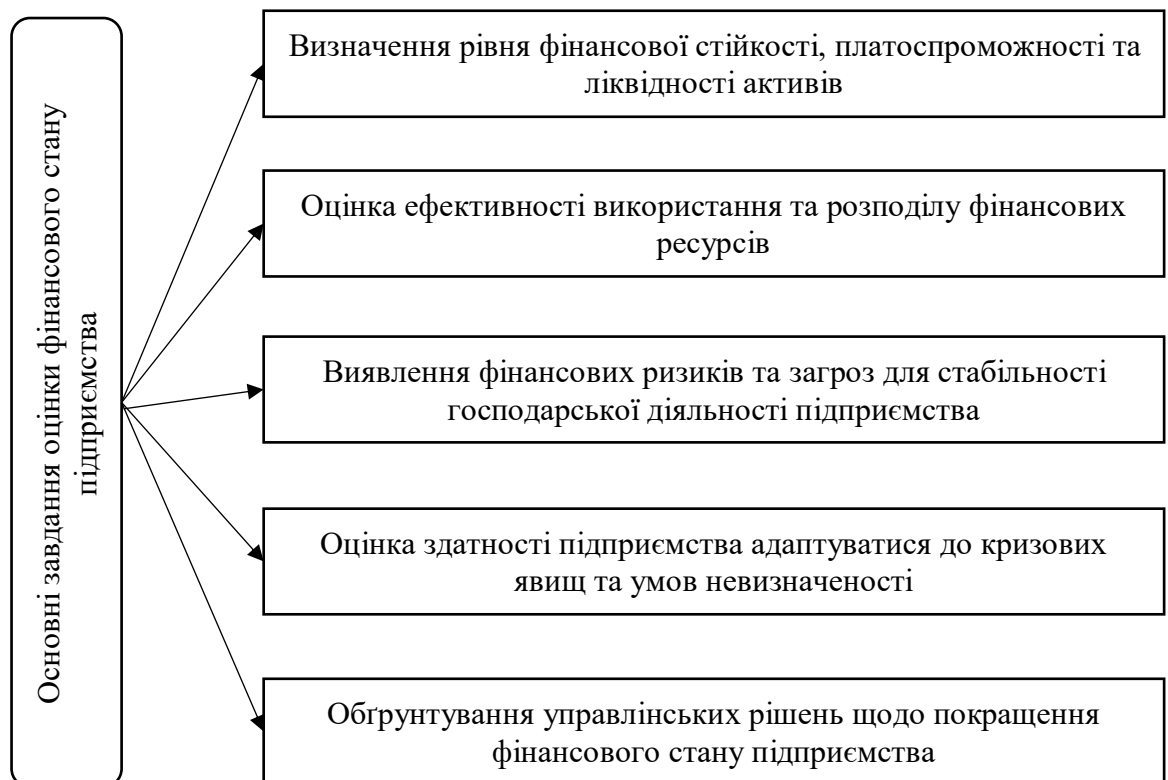

Рисунок 1.5. Основні завдання оцінювання фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності

Джерело: складено автором на основі [56, с.193]

Оцінку фінансового стану необхідно проводити із використанням 5 група показників, представлених на рисунку 1.6.

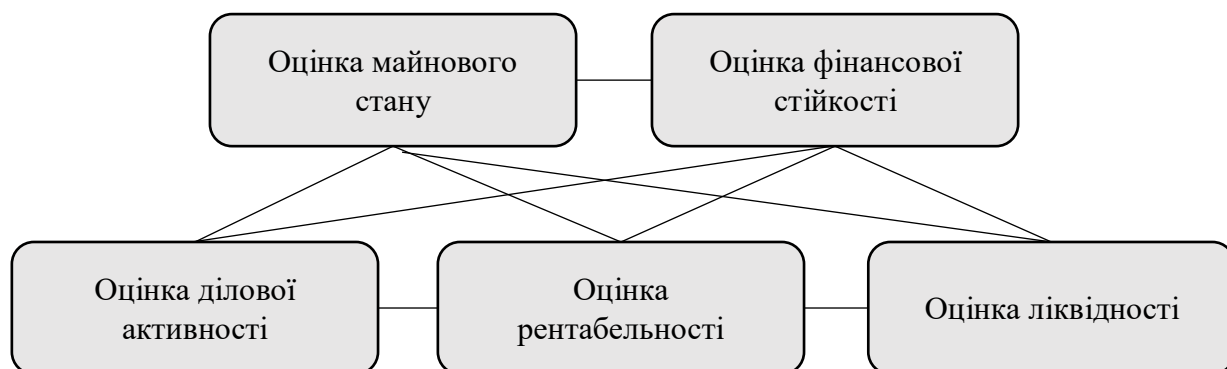

Рисунок 1.6. Основні показники для оцінки фінансового стану підприємства

Джерело: складено автором на основі [57, с.99-101]

Оцінювання фінансового стану підприємства може здійснюватися на основі застосування п'яти основних груп фінансових коефіцієнтів. Однією з ключових характеристик фінансового стану виступає майновий стан підприємства, що відображає склад, структуру та динаміку активів, а також джерел формування капіталу. Аналіз майнового стану доцільно здійснювати з використанням даних форми № 1 «Баланс» – як на основі первинних показників без об'єднання статей, так і шляхом формування скороченого аналітичного балансу. Останній ґрунтується на групуванні однорідних за економічною сутністю статей балансу та доповнюється відповідними аналітичними показниками, що відображають зміни в майновому стані підприємства, з використанням методів горизонтального та вертикального аналізу. Показники майнового стану представлені у додатку А.

Фінансова стійкість підприємства насамперед відображає рівень його залежності від зовнішніх джерел фінансування та свідчить про здатність забезпечувати платоспроможність і кредитоспроможність. Під час оцінювання фінансової стійкості необхідно враховувати такі аспекти: – власники підприємства, як правило, орієнтуються на допустиме зростання частки позикового капіталу з метою підвищення рентабельності власного капіталу; – кредитори, навпаки, надають перевагу співпраці з підприємствами, які

характеризуються високою часткою власних коштів у структурі капіталу, що знижує кредитні ризики. Показники фінансової стійкості представимо у додатку Б. Для оцінювання рівня ліквідності підприємства застосовують систему відносних фінансових показників, які відрізняються за складом ліквідних активів, що враховуються для покриття поточних зобов'язань. Залежно від того, які саме елементи оборотних активів залучаються до розрахунків, розрізняють різні коефіцієнти ліквідності. Найбільш поширеними серед них є коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та загальний коефіцієнт покриття, які широко використовуються в процесі аналізу фінансового стану підприємства. Показники рівня ліквідності представимо у додатку В.

Прибутковість підприємства є показником, який безпосередньо пов'язаний із формуванням прибутку та слугує важливим критерієм оцінки ефективності діяльності підприємств різних організаційно-правових форм. Водночас прибутковість не слід ототожнювати з абсолютним обсягом отриманого прибутку, оскільки вона виступає відносним показником, що визначається у вигляді коефіцієнтів або у відсотковому вираженні. Основною перевагою показників прибутковості порівняно з абсолютними показниками прибутку є їх здатність забезпечувати ширші можливості для порівняльного аналізу. Позитивним результатом для підприємства є зростання значень цих показників, що свідчить про його здатність до стабільного розвитку. Показники прибутковості підприємства представимо у додатку Г.

Ділова активність підприємства відображає сукупність його зусиль, спрямованих на зміцнення позицій на ринках товарів, праці та капіталу. Оцінювання рівня ділової активності зазвичай здійснюється за двома основними напрямками: аналіз виконання планових завдань за ключовими економічними показниками та забезпечення запланованих темпів їх зростання; оцінка ефективності використання наявних ресурсів підприємства.

Найбільш інформативними для характеристики ділової активності є показники оборотності, які демонструють обсяг чистої виручки, отриманої на одиницю вкладених фінансових ресурсів чи активів. Незважаючи на відсутність

нормативних значень для показників оборотності, загальновизнаним є підхід, за якого скорочення періоду обертання активів розглядається як позитивна тенденція, що сприяє прискоренню вивільнення фінансових ресурсів і розширює можливості підприємства для їх подальшого ефективного використання [51, с.364]. Показники ділової активності подамо у додатку Д.

В цілому, оцінювання основних показників фінансового стану підприємства дає можливість: – здійснити комплексний аналіз поточного фінансового стану суб'єкта господарювання; – виявити сильні та слабкі сторони фінансової діяльності підприємства; – визначити рівень фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності; – оцінити ефективність використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів; – виявити фінансові ризики та загрози, пов'язані з діяльністю підприємства; – надати інформаційне підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень; – сформулювати прогностичні оцінки фінансових результатів і перспектив розвитку підприємства; – підвищити інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища його функціонування.

Висновки до розділу 1

Узагальнюючи результати дослідження подані у першому розділі кваліфікаційної роботи необхідно відзначити наступне:

1. Фінансовий стан підприємства є інтегральною економічною категорією, що відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, платоспроможність, фінансову стійкість та здатність до стабільного функціонування в умовах внутрішніх і зовнішніх змін середовища. Систематизований у науковій літературі підхід до трактування фінансового стану свідчить про існування кількох концептуальних напрямів його інтерпретації — від ресурсно-структурного та аналітико-результативного до функціонально-здатнісного й структурно-балансового, кожен із яких акцентує увагу на різних аспектах фінансово-господарської діяльності.

Комплексний підхід до управління фінансовим станом передбачає формулювання стратегічних цілей, планування та моніторинг ключових фінансових показників, аналіз відхилень і розробку коригувальних заходів, що у сукупності дозволяє забезпечити фінансову рівновагу, мінімізувати ризики та створити умови для довгострокового розвитку підприємства.

2. У сучасних умовах економічної невизначеності та зростаючої ринкової нестабільності фінансовий стан підприємства формується під впливом сукупності зовнішніх і внутрішніх чинників, кожен із яких має специфічний характер впливу та визначає рівень адаптивності, стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання. Зовнішні фактори, зокрема макроекономічні, галузеві та ринкові умови, є некерованими, проте визначальними у формуванні фінансових ризиків, доступності ресурсів і характеру взаємодії з контрагентами, тоді як внутрішні чинники, пов'язані з ефективністю управління, кадровим потенціалом, технологічною базою та фінансовою політикою, можуть стати інструментами підвищення фінансової стабільності підприємства за умов раціонального управління.

Комплексне врахування всіх груп чинників та їх взаємозв'язків є основою для формування гнучкої фінансової стратегії, що дозволяє підприємству ефективно функціонувати в умовах високої динаміки зовнішнього середовища та досягати довгострокової фінансової стійкості.

3. У сучасних умовах економічної невизначеності та нестабільності комплексна оцінка фінансового стану підприємства вимагає інтеграції традиційних фінансових показників із ризик-орієнтованими методиками, що дозволяє виявити рівень фінансової стійкості, ліквідності та ефективності використання ресурсів, а також забезпечити обґрунтованість управлінських рішень. Використання п'яти груп показників (майновий стан, фінансова стійкість, ліквідність, рентабельність та ділова активність) створює основу для прогнозування фінансових результатів, мінімізації ризиків і підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «ТерА» В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

Практичні аспекти реалізації оцінювання фінансового стану підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища функціонування підприємства нами буде здійснено на прикладі підприємства ПрАТ «ТерА», яке реалізує діяльність у сфері виготовлення та реалізації кондитерських виробів. Юридична адреса досліджуваного підприємства: 46006, Україна, Тернопільська обл., м.Тернопіль, вул.Пирогова, 11. Основний напрямок діяльності даного підприємства згідно КВЕДу 10.72. виробництво сухарів, сухого печива, тортів і тістечок тривалого зберігання. Підприємство виготовляє понад 200 різновидів кондитерських виробів, серед них основу становлять – вафлі, драже, зефір, мармелад, печиво, пряники, сушка, цукерки.

Аналіз ретроспективи діяльності та етапів розвитку приватного акціонерного товариства «ТерА» (Тернопільська кондитерська фабрика) дає підстави стверджувати, що воно є стабільно функціонуючим суб'єктом господарювання з більш ніж 65-річною історією.

Початок функціонування підприємства датується 1945 роком, коли в післявоєнний період було здійснено об'єднання дрібних кустарних виробників у типову для тогочасного соціалістичного устрою форму господарювання – артіль «Харчокомбінат». До складу новоствореної артілі входили кондитерський цех, цех безалкогольних напоїв, а також три млини: Ігровецький, Довжанський та Тернопільський [38].

Станом на сьогодні ПрАТ «ТерА» зберігає позиції одного з найбільш стабільних підприємств харчової промисловості міста Тернополя. В умовах

динамічного розвитку національної економіки та підвищеної конкуренції перед керівництвом підприємства постають важливі стратегічні завдання, серед яких [39]:

- забезпечення збереження та подальшого розширення ринків збуту готової продукції;
- розробка і впровадження сучасних маркетингових підходів до роботи з існуючими та потенційними споживачами;
- підвищення якості та покращення споживчих властивостей кондитерських виробів під торговою маркою «ТерА»;
- удосконалення асортиментної політики відповідно до змін у споживчому попиті та тенденцій ринку.

Усі зазначені напрями розвитку мають на меті підвищення конкурентоспроможності підприємства, зміцнення його ринкових позицій та формування позитивного іміджу серед споживачів і партнерів.

Досліджуючи організаційну структуру управління даним підприємством, необхідно відзначити те, що вона лінійно-функціонального типу, що відображено на рис. 2.1.

Оснoву апарату управління ПрАТ «ТерА» становить правління товариства на чолі з головою правління, які здійснюють загальне керівництво підприємством, забезпечують реалізацію його стратегічних цілей та контроль за ефективністю господарської діяльності.

Правління виконує ключові функції з організації виробничо-господарських процесів, розробки та впровадження управлінських рішень, координації діяльності структурних підрозділів, а також представляє інтереси підприємства у взаємовідносинах із зовнішніми контрагентами, органами державної влади та партнерами.

Генеральний директор підприємства ПрАТ «ТерА» виконує функції оперативного управління поточною діяльністю товариства, забезпечує реалізацію рішень, прийнятих правлінням, та несе відповідальність за досягнення виробничо-економічних показників.

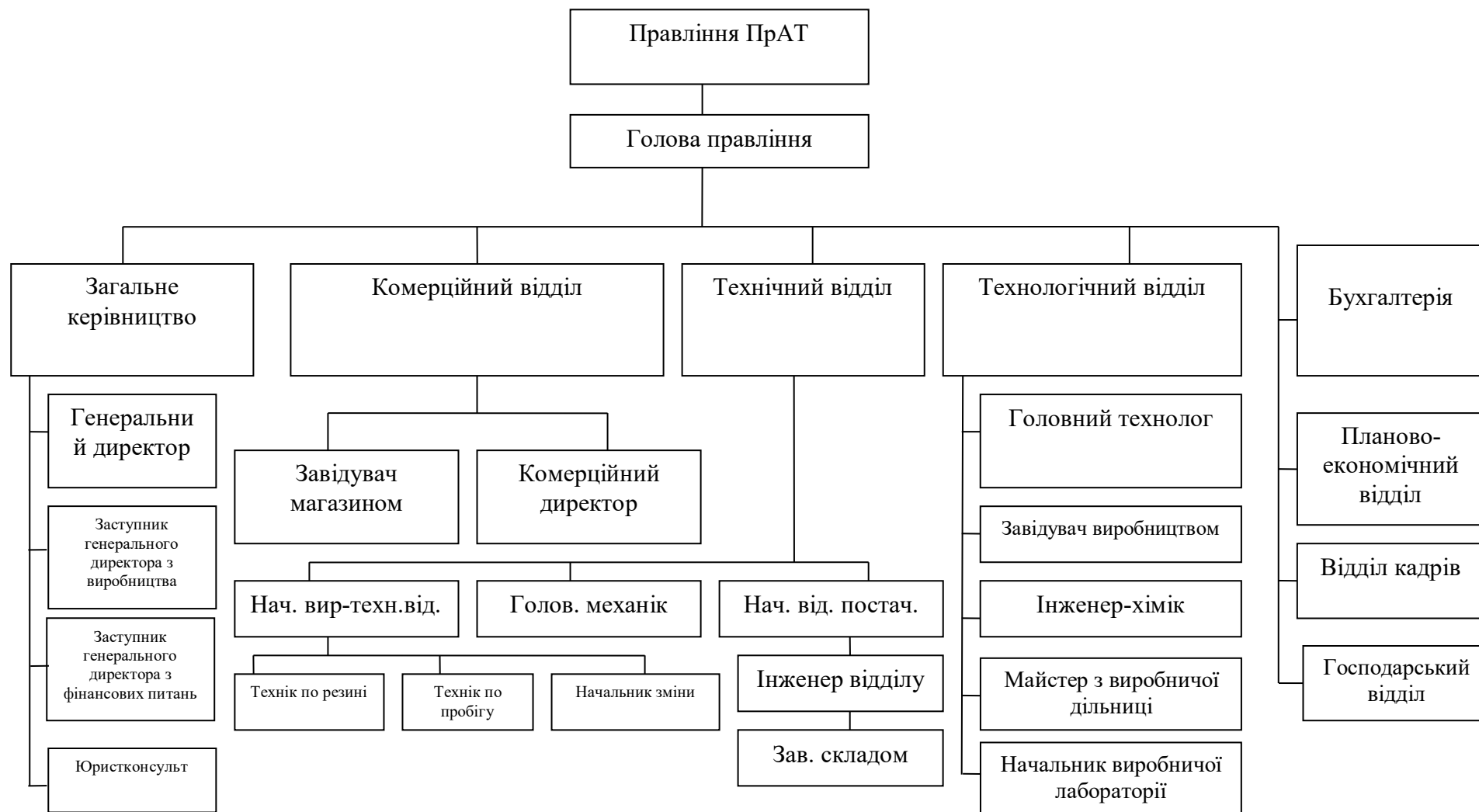

Рисунок 2.1. Організаційна структура ПрАТ «ТерА»

Джерело: складено автором на основі [39]

У межах своїх повноважень генеральний директор організовує роботу структурних підрозділів, координує процеси планування, виробництва, збуту продукції, контролює дотримання трудової дисципліни, вимог охорони праці, техніки безпеки та екологічних норм.

При цьому, він здійснює представницькі функції від імені підприємства в межах делегованих йому повноважень, веде переговори з партнерами, укладає договори, а також забезпечує раціональне використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

У структурі апарату управління ПрАТ «ТерА» важливе місце займають заступник генерального директора з виробництва та заступник генерального директора з фінансових питань, які здійснюють координацію відповідних напрямів діяльності підприємства відповідно до затвердженого розподілу повноважень. Їхні функціональні обов'язки охоплюють як поточне управління, так і участь у формуванні довгострокової стратегії розвитку товариства.

Заступник генерального директора з виробництва відповідає за: організацію, планування та контроль за виробничими процесами на підприємстві; забезпечення безперебійної роботи основного та допоміжного виробництва; контроль за дотриманням технологічної дисципліни, стандартів якості, санітарно-гігієнічних та екологічних норм; впровадження новітніх технологій, модернізацію виробничого обладнання, технічне переоснащення підприємства; організацію ефективного використання виробничих потужностей і матеріально-технічних ресурсів; участь у розробці заходів з підвищення продуктивності праці, зниження виробничих витрат і поліпшення якості продукції; координацію роботи начальників цехів, виробничих майстрів та інших технічних служб.

Заступник генерального директора з фінансових питань відповідає за: фінансове планування та прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства; аналіз доходів, витрат, фінансових результатів, рентабельності та інших ключових показників; контроль за формуванням та використанням

бюджету підприємства; управління грошовими потоками, забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості; взаємодію з банківськими установами, аудиторами, податковими органами та іншими контролюючими структурами; координацію бухгалтерського обліку, звітності, а також дотримання норм фінансового законодавства; участь у розробці інвестиційних проєктів, пошуку джерел фінансування та оцінці економічної ефективності інвестицій.

Таким чином, обидва заступники відіграють ключову роль у забезпеченні сталого розвитку підприємства, формуванні його стратегічного курсу, ефективному управлінні виробничими і фінансовими ресурсами, що є необхідною умовою досягнення високої конкурентоспроможності підприємства ПрАТ «ТерА» на ринку.

Основними структурними підрозділами даного підприємства є комерційний відділ (завідувач магазином та комерційний директор), технічний відділ, технологічний відділ, бухгалтерія (головний бухгалтер, бухгалтер по оплаті праці, бухгалтер із розрахунків, касир), планово-економічний відділ, відділ кадрів, юристконсульт, господарський відділ. Кожен із відділів має визначений функціонал в контексті реалізації управління та досягнення розвитку підприємства [38].

Комерційний відділ забезпечує організацію збуту продукції, формування цінової політики, просування товарів на ринку та взаємодію з клієнтами.

Завідувач магазином відповідає за роботу торгового залу, обслуговування покупців, контроль за товарними залишками та якістю обслуговування.

Комерційний директор координує комерційну стратегію підприємства, укладає договори з постачальниками і покупцями, проводить аналіз ринку та розробляє заходи з підвищення конкурентоспроможності продукції.

Аналізуючи специфіку комерційної діяльності даного підприємства здійснимо узагальнення у таблиці 2.1.

Специфіка та основні напрями комерційної діяльності підприємства
ПрАТ «ТерА»

Основні напрями	Характеристика
Основні ринки збуту	Однією з ключових проблем реалізації кондитерської продукції на внутрішньому ринку України є складна взаємодія між виробниками та роздрібними торговельними мережами. У зв'язку з обмеженістю торговельних площ та невеликою кількістю великих рітейлерів, останні мають можливість нав'язувати виробникам не вигідні умови співпраці. Крім того, рівень платіжної дисципліни з боку контрагентів залишається низьким, що змушує виробників, зокрема ПрАТ «ТерА», здійснювати реалізацію продукції в умовах довгострокового безвідсоткового товарного кредитування.
Збутові канали ПрАТ «ТерА»	- реалізація продукції офіційним дистриб'юторам за територіальним принципом (Рівненська, Вінницька, Івано-Франківська, Чернівецька, Одеська, Дніпропетровська області); - прямі продажі гуртовим і роздрібним посередникам (Тернопільська, Хмельницька, Київська області); - реалізація кінцевому споживачеві (Тернопільська область); - співпраця з локальними торговими мережами (Тернопільська, Київська, Львівська області); - виготовлення продукції під торговими марками замовників (private label): ТМ TONIYA, ТМ Традиція, ТМ Вікторія; - реалізація продукції на міжнародних ринках (Латвія, Литва, Естонія, Польща, Німеччина).
Основні клієнти:	UAB Baltic Merlangus, SIA FUDEKS, SOFIO Sp. z o.o., ТОВ «Бі Трейд», ТзОВ ТВК «Львівхолод», ТОВ ТК «Вікторія», ТОВ «Шарліс», ТОВ «Джерело», ТОВ «Дніпровські ласощі», ТОВ «АСКАНІЯ-ПРОД», ТОВ «Клас і К».
Основні ризики в діяльності	Основними ризиками, що супроводжують господарську діяльність підприємства, є кредитний ризик, пов'язаний із можливістю несвоєчасного повернення дебіторської заборгованості; ризик ліквідності, що виникає при недостатності грошових ресурсів для покриття поточних зобов'язань; а також валютний ризик, зумовлений коливанням курсів іноземних валют у процесі зовнішньоекономічної діяльності.

Джерело: складено автором на основі [39]

Технічний відділ відповідає за технічне забезпечення виробничих процесів, контроль за станом обладнання, його обслуговування, ремонт та модернізацію. Відділ забезпечує безперебійну роботу інженерно-технічних систем підприємства та впровадження інноваційних рішень у виробництво.

Технологічний відділ займається розробкою і вдосконаленням технологічних процесів, контролем за дотриманням технологічних карт і

стандартів якості продукції. Відділ проводить технологічні випробування, запроваджує нові рецептури та здійснює технічний супровід виробництва.

Бухгалтерія забезпечує ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, контроль за правильністю фінансових операцій та дотриманням податкового законодавства. Головний бухгалтер координує діяльність усіх бухгалтерів, відповідає за фінансову звітність та взаємодію з контролюючими органами. Бухгалтер по оплаті праці займається нарахуванням заробітної плати, обліком робочого часу і веденням документації з трудових виплат. Бухгалтер із розрахунків виконує облік розрахункових операцій з контрагентами, контролює дебіторську та кредиторську заборгованість. Касир відповідає за здійснення готівкових розрахунків, зберігання грошових коштів і ведення касової документації.

Планово-економічний відділ виконує функції з планування виробничої та фінансової діяльності підприємства, аналізу витрат, рентабельності, економічного обґрунтування цін і складання кошторисів. Відділ розробляє економічні показники, необхідні для прийняття управлінських рішень.

Відділ кадрів здійснює кадровий облік, підбір, прийом, звільнення персоналу, ведення особових справ працівників, організацію атестацій, навчання і підвищення кваліфікації, а також контроль за дотриманням трудового законодавства. Юристконсульт забезпечує правовий супровід діяльності підприємства, перевіряє відповідність договорів чинному законодавству, представляє інтереси підприємства у судах та інших установах, консультує керівництво і працівників щодо юридичних питань.

Господарський відділ відповідає за організацію забезпечення підприємства матеріально-технічними ресурсами, утримання в належному стані приміщень, території, інвентарю, а також за ремонтні й господарські роботи, забезпечуючи належні умови функціонування виробничого процесу.

Досліджуючи особливості організації фінансової діяльності здійснимо аналіз ключових фінансових показників, які визначають даний напрям діяльності підприємства ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр. (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Ключові фінансово-економічні показники діяльності ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення, тис.грн. (+;-)			Відхилення, % (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022	2024-2023	2023-2022	2024-2022
Чистий дохід від реалізації продукції	42774	44291	82982	38691	1517	40208	87,36%	3,55%	94,00%
Собівартість реалізованої продукції	47596	47897	81587	33690	301	33991	70,34%	0,63%	71,42%
Валовий прибуток	-4822	-3606	1395	5001	1216	6217	-138,69%	-25,22%	-128,93%
Адміністративні витрати	4615	5573	5825	252	958	1210	4,52%	20,76%	26,22%
Витрати на збут	6710	6829	11418	4589	119	4708	67,20%	1,77%	70,16%
Інші операційні витрати	353	324	826	502	-29	473	154,94%	-8,22%	133,99%
Прибуток від операційної діяльності	-122	184	209	25	306	331	13,59%	-250,82%	-271,31%
Чистий прибуток	-98	124	208	84	222	306	67,74%	-226,53%	-312,24%
Вартість активів (пасивів)	10124	12351	21124	8773	2227	11000	71,03%	22,00%	108,65%
Необоротні активи	3264	4806	6253	1447	1542	2989	30,11%	47,24%	91,57%
Оборотні активи	6860	7545	15879	8334	685	9019	110,46%	9,99%	131,47%
Вартість основних засобів	3254	4152	4747	595	898	1493	14,33%	27,60%	45,88%
Запаси та готова продукція	4234	4752	7471	2719	518	3237	57,22%	12,23%	76,45%
Дебіторська заборгованість	1671	2434	6476	4042	763	4805	166,06%	45,66%	287,55%
Вартість власного капіталу	-2334	-2210	-2002	208	124	332	-9,41%	-5,31%	-14,22%
Кредиторська заборгованість	12458	14561	23144	8583	2103	10686	58,95%	16,88%	85,78%

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» поданої у додатках К-Н

Аналіз ключових фінансово-економічних показників діяльності ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 років свідчить про наявність суттєвих змін у фінансовому стані підприємства, які зумовлені як внутрішніми управлінськими рішеннями, так і зовнішніми економічними чинниками.

Чистий дохід від реалізації продукції збільшився з 42774 тис. грн у 2022 році до 82982 тис. грн у 2024 році, що становить абсолютне зростання на 40208 тис. грн або 94,00%. Такий приріст свідчить про активізацію збутової діяльності, розширення ринків реалізації, зростання попиту на продукцію підприємства або підвищення цін на кондитерські вироби. Значне зростання обсягу реалізації у 2024 році (+87,36% до 2023 року) є результатом активної маркетингової політики, модернізації виробництва або розширення асортименту.

Собівартість реалізованої продукції також зросла – з 47596 тис. грн у 2022 році до 81587 тис. грн у 2024 році (+33991 тис. грн, або 71,42%). Зростання собівартості частково компенсується зростанням доходу, однак воно вказує і на підвищення витрат на сировину, енергоносії, оплату праці та логістику, що характерно для інфляційного середовища або зміни структури виробничих витрат.

Валовий прибуток був від'ємним у 2022 і 2023 роках (-4822 тис. грн та -3606 тис. грн відповідно), у 2024 році набув позитивного значення у розмірі 1395 тис. грн. Абсолютне зростання становило 6217 тис. грн, засвідчуючи поступове відновлення прибутковості основної діяльності. Відносні зміни є позитивними, однак значення у 2024 році залишаються невисокими та характеризує ще не повністю вирішену проблему контролю за собівартістю та прибутковістю виробництва.

Адміністративні витрати зросли з 4615 тис. грн до 5825 тис. грн (+1210 тис. грн або +26,22%) і можна пояснити зростанням розміру управлінських витрат, витрат на персонал, утримання адміністративних приміщень або збільшенням обсягів управлінської діяльності у зв'язку з розширенням масштабів операцій.

Витрати на збут у 2024 році склали 11418 тис. грн, що на 4708 тис. грн (70,16%) більше, ніж у 2022 році. Такий приріст пояснюється розширенням збутових каналів, активізацією маркетингових заходів та логістичних витрат у межах стратегії ринкової експансії.

Інші операційні витрати зросли втричі із 353 тис. грн у 2022 році до 826 тис. грн у 2024 році (+473 тис. грн або +133,99%), при цьому зазначене зростання може бути пов'язане з витратами на сторонні послуги, юридичні, консультаційні чи страхові послуги, або іншими поточними витратами, які не входять до основних статей.

Прибуток від операційної діяльності перейшов із від'ємного значення (-122 тис. грн у 2022 році) до позитивного значення (209 тис. грн у 2024 році). Абсолютне зростання становило 331 тис. грн і свідчить про поступове покращення ефективності операційного управління на даному підприємстві.

Чистий прибуток також покращився – з -98 тис. грн у 2022 році до 208 тис. грн у 2024 році (+306 тис. грн), а позитивна динаміка цього показника є результатом як зростання доходів, так і певної оптимізації витрат.

Вартість активів (пасивів) підприємства збільшилася з 10124 тис. грн до 21 124 тис. грн, що становить приріст на 11000 тис. грн або 108,65% і свідчить про розширення ресурсної бази підприємства, що може бути результатом інвестицій, реінвестування прибутку або залучення додаткових зобов'язань.

Необоротні активи зросли майже вдвічі (+91,57%), що може вказувати на придбання або модернізацію основних засобів і довгострокових інвестицій.

Оборотні активи, які збільшились на 131,47%, свідчать про зростання запасів, дебіторської заборгованості або грошових коштів, необхідних для забезпечення зростаючих обсягів операційної діяльності.

Вартість основних засобів зросла на 1493 тис. грн або 45,88%, що підтверджує вкладення коштів у виробничу інфраструктуру, при цьому запаси та готова продукція також зросли на 76,45%, що пояснюється збільшенням обсягів виробництва та створенням товарних резервів.

Дебіторська заборгованість продемонструвала значне зростання із 1671

тис. грн до 6476 тис. грн (+287,55%), засвідчуючи значні зростаючі обсяги відтермінованих розрахунків із покупцями, які можуть створювати ризики у сфері ліквідності.

Власний капітал залишився від'ємним, однак його значення покращилися з -2334 тис. грн до -2002 тис. грн. і обумовлює намагання підприємства ПрАТ «ТерА» вийти на рівень капіталізації, однак наявність накопичених збитків або негативних результатів попередніх періодів досі є проблемою.

Кредиторська заборгованість зросла з 12458 тис. грн до 23144 тис. грн (+85,78%) і характеризує досить активне використання позикових ресурсів (коштів) для фінансування поточної операційної діяльності та, можливо, інвестиційних програм подальшого розвитку даного підприємства.

У цілому, аналіз свідчить про поступове покращення фінансових результатів ПрАТ «ТерА» за досліджуваній період, однак підприємству необхідно звернути увагу на високий рівень дебіторської і кредиторської заборгованості, забезпечити стабільне нарощування власного капіталу, а також підвищити ефективність витрат, зокрема адміністративних і збутових.

2.2 Оцінка основних показників господарської діяльності та фінансового стану підприємства

У сучасних умовах трансформації економічного середовища, що супроводжується високим рівнем невизначеності та нестабільності, особливої важливості набуває питання оцінки ефективності господарської діяльності підприємства. Зовнішні ризики, коливання ринкової кон'юнктури та швидкі зміни бізнес-умов висувають нові вимоги до організаційно-управлінських рішень, ефективності використання ресурсів і здатності підприємства оперативно адаптуватися до змін.

У такому контексті оцінювання ефективності господарської діяльності повинно враховувати не лише традиційні фінансово-економічні показники, але й рівень стійкості підприємства до зовнішніх шоків, гнучкість його

операційної діяльності, адаптивність управлінських рішень та здатність забезпечувати конкурентоспроможність у нестабільному економічному середовищі.

У рамках дослідження впливу факторів невизначеності та нестабільності на фінансово-економічні результати підприємства проведемо аналіз ключових економічних показників діяльності ПрАТ «ТерА», які відображають рівень ефективності його функціонування в зазначених умовах. Результати аналізу наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Економічні показники господарської діяльності ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+;-)	
	2022	2023	2024	2024-2023	2024-2022
Продуктивність праці персоналу, тис.грн. на 1 працівника	232,14	312,76	536,55	223,79	304,40
Фондовіддача основних засобів, грн. на грн.	13,55	11,83	18,42	6,60	4,87
Фондоозброєність, тис.грн. на 1 працівника	17,13	26,45	29,12	2,68	12,00
Коефіцієнт оновлення основних засобів, пунктів	0,443	0,471	0,392	-0,08	-0,05
Питома вага витрат на цифровізацію в загальних витратах підприємства, %	0,40%	1,37%	1,31%	-0,05%	0,91%
Частка автоматизації бізнес-процесів, %	11,30%	12,20%	14,50%	2,30%	3,20%
Обсяг реалізації продукції на одного працівника, тис.грн. на 1 працівника	225,13	282,11	509,09	226,98	283,97

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Аналіз економічних показників господарської діяльності ПрАТ «ТерА» за період 2022–2024 років демонструє позитивну динаміку більшості ключових індикаторів ефективності, засвідчуючи загальне підвищення продуктивності праці персоналу підприємства та інтенсивне впровадження цифрових технологій у діяльність підприємства.

Показник продуктивності праці персоналу істотно зріс з 232,14 тис. грн у 2022 році до 536,55 тис. грн у 2024 році, а приріст становить 304,40%. Такий значний приріст обумовлений підвищенням ефективності роботи персоналу, зокрема завдяки впровадженню цифрових інструментів, автоматизації бізнес-процесів і оптимізації трудових ресурсів.

Фондовіддача основних засобів за досліджуваний період підвищилася з 13,55 до 18,42 грн на 1 грн основних засобів, що відображає більш раціональне використання основних фондів у виробництві. Зростання на 4,87 грн може бути пов'язане з модернізацією обладнання, зокрема завдяки впровадженню елементів Інтернету речей (IoT), що підвищило контроль за технологічними процесами.

Показник фондоозброєності, який відображає забезпеченість працівника основними засобами, також продемонстрував зростання на 12% із 17,13 тис. грн у 2022 році до 29,12 тис. грн. у 2024 році і свідчить про посилення матеріально-технічної бази підприємства і створює передумови для подальшого підвищення продуктивності.

Водночас коефіцієнт оновлення основних засобів знизився з 0,471 до 0,392 пунктів, при цьому зазначений аспект вказує уповільнення темпів оновлення основного капіталу в останній рік аналізу. Ключовою причиною даного є завершення основних інвестиційних проектів з модернізації або тимчасове стримування капітальних вкладень у 2024 році.

Питома вага витрат на цифровізацію в загальних витратах підприємства зросла з 0,40% до 1,31%, засвідчуючи значне посилення інвестицій у цифрові технології. Незначне зниження показника у 2024 році порівняно з 2023 може бути пов'язане з переходом від етапу активного впровадження до фази оптимізації використання цифрових рішень.

Частка автоматизації бізнес-процесів також зросла з 11,30% до 14,50%, що підкреслює прогрес у цифровій трансформації підприємства, сприяє підвищенню оперативності та якості управлінських рішень.

Нарешті, обсяг реалізації продукції на одного працівника збільшився

більш ніж удвічі із 225,13 тис. грн у 2022 році до 509,09 тис. грн у 2024 році, що є наслідком зростання продуктивності та розширення ринків збуту, частково завдяки впровадженню систем онлайн-продажів та підвищенню ефективності виробництва.

Загальна позитивна тенденція розвитку показників пов'язана з послідовним впровадженням цифрових технологій, модернізацією виробничої бази та оптимізацією управлінських процесів. Водночас зниження коефіцієнта оновлення основних засобів потребує уваги з боку менеджменту для підтримки конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій перспективі.

Поряд із дослідженням ключових показників реалізації господарських процесів представимо основні показники, які характеризуються фінансовий стан підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища. Перш за все здійснимо дослідження основних показників майнового стану підприємства ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр., результати дослідження представимо у табл.2.6.

Таблиця 2.6

Показники майнового стану підприємства ПрАТ «ТерА»
за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні	10124	12351	21124	8773	2227	11000
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,782	0,838	0,666	-0,173	0,056	-0,116
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,218	0,162	0,334	0,173	-0,056	0,116
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,095	0,104	0,129	0,025	0,009	0,034
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,118	0,203	0,150	-0,053	0,085	0,032
Частка основних засобів в активах	0,321	0,216	0,294	0,078	-0,105	-0,027
Коефіцієнт мобільності активів	2,102	1,570	2,539	0,970	-0,532	0,438

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

У процесі аналізу майнового стану ПрАТ «ТерА» за 2022-2024 роки встановлено суттєве зростання суми господарських коштів підприємства на 11000 тис. грн, що свідчить про активне нарощування майнового потенціалу за рахунок зростання виробничих обсягів, розширення ринкової присутності та збільшення обігових активів.

Зменшення коефіцієнта зносу основних засобів у 2024 році на 0,173 порівняно з 2023 роком є прямим результатом інтенсивного оновлення матеріально-технічної бази та спрямованих інвестицій у модернізацію виробничих потужностей підприємства.

Зростання коефіцієнта придатності основних засобів у 2024 році на 0,173 свідчить про реальне підвищення технічного рівня активів та оновлення їх складу внаслідок придбання нових основних фондів. Систематичне підвищення коефіцієнта оновлення основних засобів на 0,034 протягом аналізованого періоду підтверджує стійку інвестиційну політику підприємства, спрямовану на оновлення виробничих фондів з метою підвищення їх ефективності.

Динаміка коефіцієнта вибуття, зокрема його зниження у 2024 році на 0,053 порівняно з 2023 роком, вказує на стабілізацію структури основних засобів після проведених оновлень та зменшення потреби в їх списанні. Відновлення частки основних засобів в активах підприємства у 2024 році на 0,078 є наслідком збільшення обсягів капіталовкладень в основні засоби на тлі зростання активів підприємства.

Підвищення коефіцієнта мобільності активів у 2024 році до рівня 2,539 свідчить про ефективне балансування між оборотними та необоротними активами, що забезпечує підприємству підвищення фінансової гнучкості та мобільності ресурсів у поточній діяльності.

Наступним етапом стане дослідження основних показників фінансової стійкості підприємства ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр., результати дослідження показників представимо у табл. 2.7.

Показники фінансової стійкості підприємства ПрАТ «ТерА»
за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022
Коефіцієнт автономії	-0,231	-0,179	-0,095	0,084	0,052	0,136
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	-0,187	-0,152	-0,087	0,065	0,036	0,101
Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,231	-0,179	-0,095	0,084	0,052	0,136
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2,398	3,175	3,629	0,454	0,776	1,230
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0,816	-0,930	-0,458	0,472	-0,114	0,359

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Аналіз динаміки показників фінансової стійкості ПрАТ «ТерА» за 2022–2024 роки (рис.2.2) свідчить про збереження критично незадовільного фінансового стану підприємства, зумовленого від’ємним значенням власного капіталу, що є прямим наслідком накопичених збитків та відсутності прибуткової діяльності упродовж досліджуваного періоду.

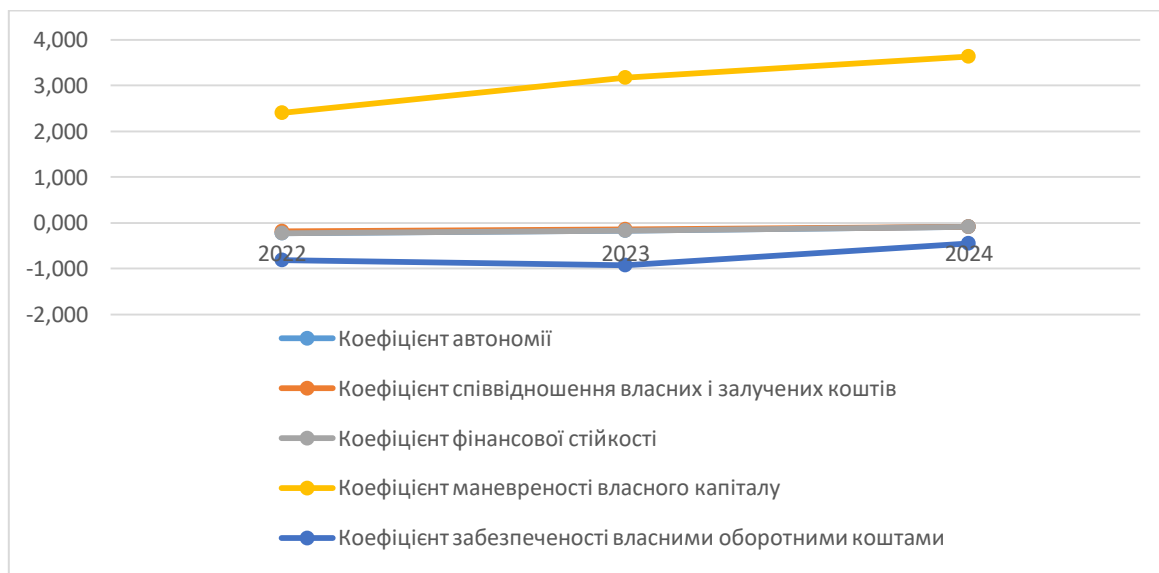

Рисунок 2.2. Основні показники фінансової стійкості підприємства
ПрАТ «ТерА» за 2022-2024 роки

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Незважаючи на те, що коефіцієнт автономії підвищився з -0,231 у 2022 році до -0,095 у 2024 році, це зростання не відображає реального покращення фінансової стійкості, оскільки підприємство фактично залишалося залежним виключно від позикових джерел фінансування при відсутності позитивного власного капіталу.

Аналогічно, коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів залишався від'ємним упродовж усього періоду, покращившись лише до -0,087 у 2024 році, що свідчить про структурну незбалансованість фінансових джерел та критичну залежність від кредиторської заборгованості. Коефіцієнт фінансової стійкості також залишався негативним, що свідчить про повну відсутність власних джерел фінансування активів, а не про реальне зростання фінансової незалежності.

Зростання коефіцієнта маневреності власного капіталу з 2,398 до 3,629 обумовлено виключно технічним співвідношенням показників балансу за умов від'ємного власного капіталу і не може бути інтерпретоване як позитивна тенденція. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами залишався глибоко від'ємним, покращившись лише до -0,458 у 2024 році, що свідчить про критичний дефіцит власних обігових коштів, необхідних для забезпечення стабільної операційної діяльності.

Таким чином, незважаючи на певні позитивні зміни в динаміці показників, фінансова стійкість ПрАТ «ТерА» залишається незадовільною через відсутність власного капіталу, що є основним фінансовим ризиком і загрозою для стабільного функціонування підприємства.

Далі проаналізуємо основні показники, які характеризують ліквідність (оборотність) капіталу підприємства ПрАТ «ТерА», результати аналізу представимо у табл.2.8.

Аналіз динаміки показників ліквідності ПрАТ «ТерА» за 2022-2024 роки свідчить про збереження незадовільного рівня платоспроможності підприємства, що підтверджується відхиленням значень ключових коефіцієнтів від рекомендованих нормативів, що свідчить про високі ризики

втрати фінансової стійкості в короткостроковій перспективі.

Таблиця 2.8

Показники ліквідності підприємства ПрАТ «ТерА»

за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	0,551	0,518	0,686	0,168	-0,032	0,135
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,211	0,192	0,363	0,171	-0,019	0,153
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,069	0,024	0,052	0,027	-0,045	-0,017

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Коефіцієнт покриття, який характеризує загальну ліквідність підприємства, хоча і зріс з 0,551 у 2022 році до 0,686 у 2024 році, все ж залишається значно нижчим від нормативного рівня 1,5-2,5, вказуючи на недостатність оборотних активів для повного покриття поточних зобов'язань, а позитивна динаміка у 2024 році на 0,168 є наслідком часткового зростання обігових коштів на фоні стабілізації зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності продемонстрував подібну динаміку, збільшившись з 0,211 у 2022 році до 0,363 у 2024 році і зумовлено незначним нарощенням найбільш ліквідних активів підприємства, зокрема дебіторської заборгованості, однак його значення так само залишаються нижчими від мінімально допустимого рівня 0,6-0,8, обумовлюючи низьку здатність підприємства своєчасно погашати поточні боргові зобов'язання.

Водночас коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом аналізованого періоду демонстрував нестабільну поведінку: після зниження з 0,069 у 2022 році до критично низького рівня 0,024 у 2023 році, він дещо відновився до 0,052 у 2024 році, що є прямим наслідком коливання обсягів грошових коштів на рахунках підприємства та короткострокових фінансових вкладень, проте цей показник залишається суттєво нижчим за нормативне значення 0,2–0,35.

Погіршення ліквідності у 2023 році пояснюється погіршенням

платоспроможності підприємства в умовах нестабільної операційної діяльності, тоді як часткове поліпшення в 2024 році є наслідком певної активізації фінансової діяльності та реструктуризації короткострокових зобов'язань.

Загалом динаміка показників ліквідності свідчить про наявність серйозних фінансових ризиків, обумовлених недостатністю оборотних активів, дефіцитом грошових коштів та високою залежністю від кредиторської заборгованості, що вимагає від підприємства вжиття комплексних заходів з оптимізації фінансових потоків і структури балансу.

Важливим етапом аналізу фінансового стану є дослідження ключових показників ділової (ринкової) активності підприємства, що відображає можливості ефективного функціонування досліджуваного підприємства на достатньо конкурентному ринку (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Показники ділової активності підприємства ПрАТ «ТерА»
за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022
Коефіцієнт оборотності активів	4,225	3,586	3,928	0,342	-0,639	-0,297
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	25,598	18,197	12,814	-5,383	-7,401	-12,784
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,433	3,042	3,585	0,544	-0,392	0,152
Строк погашення дебіторської заборгованості	14,26	20,06	28,48	8,43	5,80	14,23
Строк погашення кредиторської заборгованості	25,60	18,20	12,81	-5,38	-7,40	-12,78
Коефіцієнт оборотності запасів	10,103	9,320	11,107	1,787	-0,782	1,005
Фондовіддача	13,555	11,826	18,424	6,597	-1,728	4,869
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	-18,326	-20,041	-41,450	-21,408	-1,715	-23,123

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Аналіз динаміки показників ділової активності ПрАТ «ТерА» упродовж 2022–2024 років (рис.2.3) свідчить про нестабільне функціонування підприємства в умовах зовнішньої економічної нестабільності та внутрішніх фінансових дисбалансів.

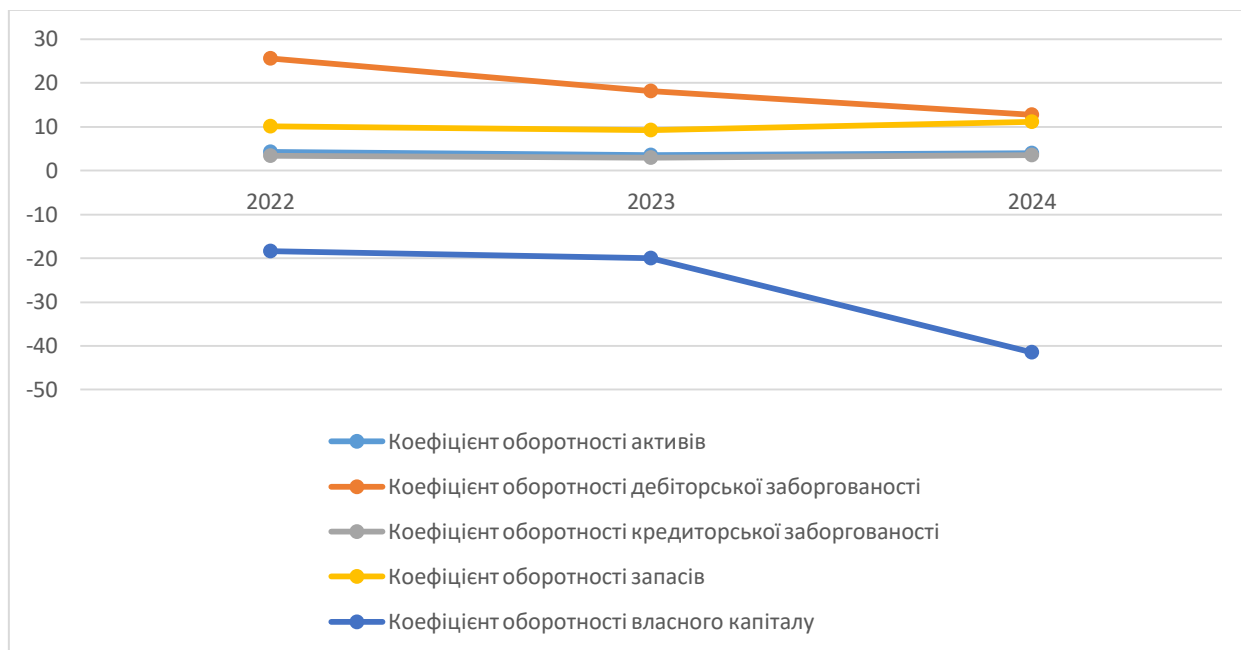

Рисунок 2.3. Основні показники ділової активності підприємства ПрАТ «ТерА» за 2022-2024 роки

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Зокрема, коефіцієнт оборотності активів, хоча і коливався протягом досліджуваного періоду, у 2024 році підвищився до 3,928, засвідчуючи деяке покращення ефективності використання активів підприємства після зниження в 2023 році, однак його рівень залишався нижчим порівняно з 2022 роком.

Водночас коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості стрімко погіршився, знизившись з 25,598 у 2022 році до 12,814 у 2024 році і вказує на значне збільшення строків розрахунків з покупцями та зниження ефективності роботи з дебіторами, що підтверджується й зростанням строку її погашення до 28,48 днів у 2024 році.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості покращився до 3,585 у 2024 році, що є наслідком активізації розрахунків із кредиторами, а

строк її погашення зменшився до 12,81 дня, що може свідчити про жорсткіші умови взаємодії з постачальниками та підвищений контроль за борговими зобов'язаннями.

Позитивну динаміку продемонстрував коефіцієнт оборотності запасів, який зріс до 11,107, що свідчить про підвищення ефективності використання запасів у виробничо-збутовій діяльності підприємства. Істотне зростання фондів до 18,424 у 2024 році відображає певну інтенсифікацію використання основних засобів та їх більш ефективне залучення в господарську діяльність.

Натомість критичним є показник оборотності власного капіталу, який залишався від'ємним і навіть погіршився до -41,450 у 2024 році, що свідчить про відсутність власного капіталу та глибоку фінансову залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що суттєво підвищує фінансові ризики та загрозу втрати платоспроможності.

Завершуючи аналіз показників фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» дослідимо результативність господарських процесів оцінивши основні показники прибутковості підприємства (табл.2.10).

Таблиця 2.10

Показники прибутковості підприємства ПрАТ «ТерА»
за період 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Відхилення (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022
Рентабельність капіталу	-0,97%	1,00%	0,98%	-0,02%	1,97%	1,95%
Рентабельність власного капіталу	4,20%	-5,61%	-10,39%	-4,78%	-9,81%	-14,59%
Рентабельність реалізованої продукції	-11,27%	-8,14%	1,68%	9,82%	3,13%	12,95%
Рентабельність продажу	-0,23%	0,28%	0,25%	-0,03%	0,51%	0,48%
Рентабельність господарської діяльності	-0,21%	0,26%	0,25%	0,00%	0,46%	0,46%

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Аналіз динаміки показників рентабельності ПрАТ «ТерА» за період

2022–2024 років свідчить про нестабільну фінансово-господарську діяльність підприємства, яка супроводжувалася як позитивними, так і негативними тенденціями. Рентабельність капіталу змінилася від від’ємного значення - 0,97 % у 2022 році до позитивного рівня 0,98 % у 2024 році, вказуючи при цьому на незначне, але все ж поліпшення ефективності використання сукупного капіталу, однак рівень прибутковості залишається низьким.

Рентабельність власного капіталу демонструє різко негативну динаміку із позитивного значення 4,20 % у 2022 році до значного від’ємного рівня – 10,39 % у 2024 році, що обумовлено збитковою діяльністю підприємства та наростаючими втратами власного капіталу. Позитивним є те, що рентабельність реалізованої продукції змінилася з глибоко від’ємного показника -11,27 % у 2022 році до позитивного рівня 1,68 % у 2024 році, що свідчить про поступове підвищення ефективності виробничо-збутової діяльності та поліпшення маржинальності продукції.

Рентабельність продажу зросла з -0,23 % у 2022 році до 0,25 % у 2024 році і є результатом оптимізації витрат і більш ефективного цінового менеджменту, однак отримані значення залишаються незначними для забезпечення стійкої прибутковості. Рентабельність господарської діяльності також покращилася із -0,21 % у 2022 році до 0,25 % у 2024 році, що свідчить про певну стабілізацію основної діяльності підприємства.

Незважаючи на покращення частини показників, загальна рентабельність залишається нестійкою, а глибокий від’ємний рівень рентабельності власного капіталу свідчить про високу залежність від зовнішніх джерел фінансування та потребу в підвищенні ефективності управління фінансами.

В цілому, підприємству ПрАТ «ТерА» необхідно зосередитися на зниженні витрат, підвищенні ефективності використання ресурсів та посиленні контролю за фінансовими результатами діяльності для досягнення стабільної прибутковості.

Причини змін у показниках фінансового стану підприємства ПрАТ

«ТерА» можна пояснити комплексом факторів, представлених на рис.2.5.

Рисунок 2.5. Причини змін у показниках фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Отже, зміни фінансового стану ПрАТ «ТерА» зумовлені комплексним впливом внутрішніх фінансових дисбалансів, насамперед низькою прибутковістю, нестачею власного капіталу та зниженням ефективності використання ресурсів підприємства. В умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища особливу роль відіграли затримки в розрахунках із контрагентами, посилення інфляційного тиску, обмеження доступу до фінансових ресурсів та підвищені ризики функціонування підприємства на ринку. Систематичне поєднання зазначених чинників обумовило необхідність удосконалення фінансового менеджменту,

підвищення ефективності управління оборотними активами й витратами, а також посилення контролю за фінансовими потоками підприємства.

2.3 Аналізування інтегрального показника фінансового стану та оцінка ймовірності банкрутства підприємства

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем економічної невизначеності, посиленням фінансових ризиків та нестабільністю ринкового середовища, особливого значення набуває всебічне аналізування інтегрального показника фінансового стану підприємства як комплексної узагальнюючої характеристики його фінансової стійкості, платоспроможності та здатності забезпечувати безперервність господарської діяльності.

Визначення інтегрального показника дозволяє не лише оцінити поточний рівень фінансової безпеки підприємства, а й виявити тенденції його зміни, своєчасно діагностувати фінансові загрози та сформувану обґрунтовану фінансову стратегію розвитку.

Оцінку інтегрального показника здійснимо на основі моделі українського науковця Терещенка О.О., який запропонував власну дискримінантну модель такої оцінки:

$$Z_{\text{ТЕР}} = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6, \quad (2.1)$$

де X_1 – грошові надходження / зобов'язання; X_2 – валюта балансу / зобов'язання; X_3 – чистий прибуток / середньорічна сума активів; X_4 – прибуток / виручка від реалізації; X_5 – виробничі запаси / виручка від реалізації; X_6 – виручка від реалізації / основний капітал [29, с. 95].

$$X_1 = (\text{ф. 2 2350 або 2355} + \text{аморт. Ф. 2 к. 1195}) / (\text{ф. 1 к. 1595} + 1695);$$

$$X_2 = \text{р. 1900 (ф. 1)} / (\text{ф. 1 к. 1595} + 1695);$$

$$X_3 = \text{р. 2350 (ф. 2)} / \text{р. 1900 (ф. 1)};$$

$$X_4 = \text{р. 2350 (ф. 2)} / \text{р. 2000 (ф. 2)};$$

$$X_5 = \text{р. 1100 (ф. 1)} / \text{р. 2000 (ф. 2)};$$

$$X_6 = \text{р. 2000 (ф. 2)} / \text{р. 1900 (ф. 1)} [22, с. 18].$$

Шкалу рейтингового оцінювання фінансового стану підприємства представимо у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Шкала рейтингового оцінювання фінансового стану підприємства

Оцінка	Ранг підприємства
$Z > 2$	Підприємство є фінансовою стійким і йому не загрожує банкрутство
$1 < Z < 2$	У підприємства порушено фінансову рівновагу (фінансову стійкість), але йому не загрожує банкрутство за умови переходу на антикризове управління
$0 < Z < 1$	Підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів

Джерело: складено автором на основі [17, с.56]

Визначимо інтегральний показник фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр., результати дослідження представимо у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Інтегральний показник фінансового стану підприємства

ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр. (модель Терещенка О.О.)

Показник	Роки			Відхилення (+;-)		
	2022	2023	2024	2024-2023	2023-2022	2024-2022
X_1 – грошові надходження / зобов'язання	0,043	0,092	0,078	-0,014	0,049	0,035
X_2 – валюта балансу / зобов'язання	0,813	0,848	0,913	0,065	0,036	0,101
X_3 – чистий прибуток / середньорічна сума активів	-0,010	0,010	0,010	0,000	0,020	0,020
X_4 – прибуток / виручка від реалізації	-0,002	0,003	0,003	0,000	0,005	0,005
X_5 – виробничі запаси / виручка від реалізації	0,099	0,107	0,090	-0,017	0,008	-0,009
X_6 – виручка від реалізації / основний капітал	4,225	3,586	3,928	0,342	-0,639	-0,297
Z – показник фінансового стану	0,474	0,711	0,721	0,009	0,237	0,247
Ранг підприємства за критерієм фінансового стану	Підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів					

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Упродовж 2022–2024 років спостерігається позитивна динаміка інтегрального показника фінансового стану підприємства (Z-показника), який зріс з 0,474 у 2022 році до 0,721 у 2024 році (рис.2.6).

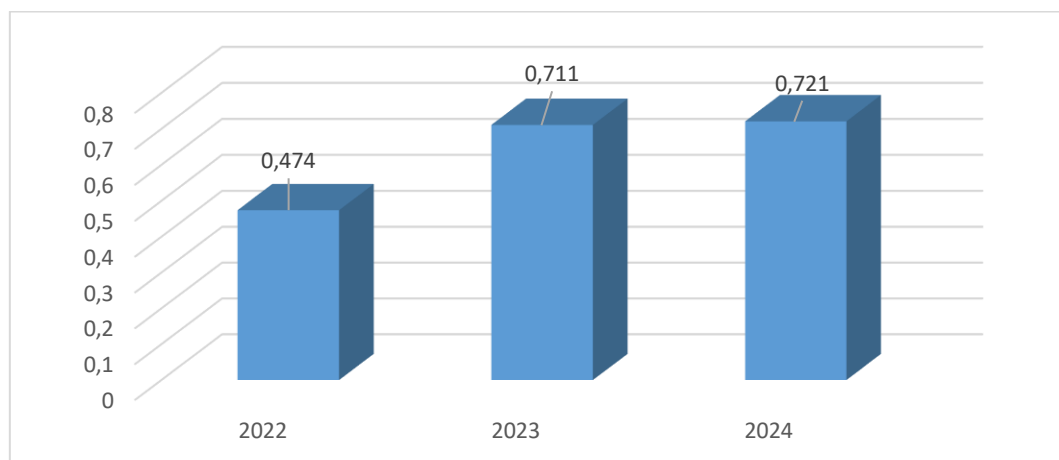

Рисунок 2.6. Динаміка інтегрального показника фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» за період 2022-2024 рр. (модель Терещенка О.О.)

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

Зазначений аспект свідчить про поступове покращення фінансової стійкості підприємства, однак його значення залишається в межах критичного інтервалу ($0 < Z < 1$), що вказує на наявність потенційної загрози банкрутства у разі відсутності санаційних заходів.

Покращення Z-показника зумовлено зростанням окремих складових, зокрема показника валюти балансу до зобов'язань (X_2), який підвищився з 0,813 до 0,913, засвідчуючи збільшення фінансової автономії. Також спостерігається стабілізація рентабельності активів (X_3) і прибутковості реалізації (X_4), які у 2023 та 2024 роках мали позитивне значення після від'ємного у 2022 році. Водночас деяке погіршення спостерігається за показниками грошових надходжень до зобов'язань (X_1) та виробничих запасів до виручки (X_5) і свідчить про необхідність удосконалення управління поточною ліквідністю та обіговими активами.

Таким чином, фінансовий стан підприємства демонструє ознаки покращення, проте залишається нестійким. Для забезпечення довгострокової

фінансової стабільності доцільним є впровадження комплексу санаційних заходів, спрямованих на зміцнення ліквідності, підвищення ефективності використання активів та зниження боргового навантаження.

Висновки до розділу 2

Узагальнюючи результати дослідження подані у другому розділі кваліфікаційної роботи необхідно відзначити наступне:

1. Проведений аналіз загальної організаційно-економічної характеристики діяльності ПрАТ «ТерА» в умовах цифрової економіки дозволяє стверджувати, що підприємство, яке має понад 65-річну історію функціонування та зберігає стабільні позиції на ринку кондитерських виробів, характеризується чітко структурованою лінійно-функціональною системою управління, у межах якої здійснюється стратегічне та оперативне керівництво виробничо-господарською діяльністю.

Завдяки взаємодії правління товариства, генерального директора та керівників структурних підрозділів забезпечується досягнення визначених стратегічних цілей, підвищення ефективності процесів виробництва, удосконалення асортиментної політики, збереження ринкових позицій та формування позитивного іміджу підприємства в умовах посилення конкурентних викликів, притаманних сучасній економічній динаміці.

Аналіз фінансово-економічних показників засвідчив поступове покращення фінансових результатів ПрАТ «ТерА» за досліджуваний період, однак підприємству необхідно звернути увагу на високий рівень дебіторської і кредиторської заборгованості, забезпечити стабільне нарощування власного капіталу, а також підвищити ефективність витрат, зокрема адміністративних і збутових.

2. Аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «ТерА» за 2022–2024 роки виявив суттєві структурні дисбаланси, зокрема критичний рівень залежності від позикових коштів, що підтверджується від’ємними значеннями коефіцієнтів автономії (-0,095 у 2024 році) та фінансової стійкості, а також

низькою ліквідністю (коефіцієнт покриття 0,686 при нормі 1,5–2,5), що свідчить про високі ризики втрати платоспроможності. Незважаючи на позитивну динаміку окремих показників, таких як зростання продуктивності праці (на 304,40%) та фондівдачі (до 18,42 грн/грн), ефективність використання ресурсів залишається нестабільною, що підтверджується коливаннями рентабельності капіталу (від -0,97% до 0,98%) та глибокою від'ємною рентабельністю власного капіталу (-10,39% у 2024 році).

Суттєвими проблемами є уповільнення оборотності дебіторської заборгованості (збільшення строку погашення до 28,48 днів) та зниження її коефіцієнта оборотності (з 25,598 до 12,814), що свідчить про погіршення платіжної дисципліни контрагентів і дефіцит ліквідних коштів, тоді як скорочення строку погашення кредиторської заборгованості (до 12,81 дня) вказує на тимчасове поліпшення розрахунків із постачальниками.

Загалом фінансовий стан підприємства залишається незадовільним через відсутність власного капіталу, низьку прибутковість та залежність від зовнішніх джерел фінансування, що обумовлено як внутрішніми факторами (неефективне управління витратами, недостатній контроль за обіговими активами), так і зовнішніми умовами (інфляційний тиск, обмежений доступ до кредитних ресурсів).

3. Аналіз інтегрального показника фінансового стану ПрАТ «ТерА» за моделлю Терещенка О.О. виявив позитивну динаміку (зростання Z-показника з 0,474 у 2022 році до 0,721 у 2024 році), що свідчить про поступове покращення фінансової стійкості, однак значення залишається в критичному діапазоні ($0 < Z < 1$), вказуючи на загрозу банкрутства за відсутності санаційних заходів. Основні резерви для стабілізації фінансового стану полягають у оптимізації управління ліквідністю (зокрема, підвищенні показника грошових надходжень до зобов'язань) та ефективності використання обігових активів, що потребує впровадження антикризових заходів, спрямованих на зменшення боргового навантаження та забезпечення стійкої рентабельності діяльності.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «ТерА» В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

3.1 Розробка та реалізація фінансової стратегії підприємства в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища

У сучасних умовах глобалізації, постійної економічної трансформації та геополітичної нестабільності особливої актуальності набуває проблема забезпечення ефективного функціонування підприємств в умовах невизначеності зовнішнього середовища. Коливання валютних курсів, інфляційні процеси, нестабільність політичної ситуації, зміни в законодавстві та посилення конкурентного тиску створюють нові виклики для вітчизняного бізнесу, які потребують оперативного реагування та гнучкої адаптації.

У таких умовах одним із ключових інструментів забезпечення стійкого розвитку підприємства виступає ефективна фінансова стратегія, яка дозволяє не лише адаптуватися до змін зовнішнього середовища, а й забезпечити досягнення стратегічних цілей, збереження платоспроможності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості. Формування та реалізація фінансової стратегії в умовах невизначеності потребує застосування сучасних підходів до управління фінансами, аналітичних методів прогнозування ризиків, а також системи гнучкого фінансового планування [33, с.241].

На підприємстві ПрАТ «ТерА» важливо розробляти та реалізовувати стратегічні рішення у сфері фінансів для забезпечення балансу між надходженнями фінансових ресурсів та їх подальшим витрачання.

Метою реалізації фінансової стратегії на підприємстві є забезпечення стабільного фінансово-економічного розвитку підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища шляхом раціонального управління фінансовими ресурсами, підвищення рівня фінансової стійкості, платоспроможності та прибутковості, а також забезпечення довгострокової конкурентоспроможності на ринку.

При цьому основними завданнями в контексті реалізації фінансової стратегії підприємства є [55, с.162]:

- формування ефективної системи фінансового планування з урахуванням впливу зовнішніх та внутрішніх ризиків;
- оптимізація структури капіталу та забезпечення збалансованості між власними й залученими фінансовими ресурсами;
- підвищення ефективності управління витратами та зниження рівня фінансових ризиків;
- забезпечення своєчасного та повного виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами, державними органами та працівниками;
- розробка та впровадження заходів із диверсифікації джерел фінансування діяльності підприємства;
- підвищення інвестиційної привабливості та кредитоспроможності підприємства;
- забезпечення фінансової гнучкості, що дозволить підприємству ефективно адаптуватися до змін ринкових умов;
- впровадження сучасних методів фінансового аналізу та контролю для своєчасного прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Процес розробки та реалізації фінансової стратегії на підприємстві ПрАТ «ТерА» передбачає проходження ряду взаємопов'язаних етапів, які представлено на рис. 3.1. Здійснимо характеристику кожного із етапів.

Етап 1. Визначення загального періоду формування та реалізації стратегії. Перший етап передбачає чітке визначення часових меж реалізації фінансової стратегії, що обумовлюється як тривалістю стратегічного періоду розвитку підприємства, так і прогнозованим рівнем стабільності зовнішнього середовища, у якому функціонує суб'єкт господарювання, з урахуванням макроекономічних тенденцій, динаміки розвитку галузі, особливостей ринкової кон'юнктури та потенційної зміни фінансових умов ведення бізнесу, що зумовлює необхідність гнучкого підходу до вибору тривалості стратегічного циклу, як правило, в межах трьох, п'яти або більше років.

Рисунок 3.1. Розробка та реалізація фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності

Джерело: складено автором на основі [62]

Етап 2. Формування мети, стратегічних цілей та завдань фінансової стратегії. На другому етапі визначається головна мета фінансової стратегії, яка полягає у досягненні довгострокової фінансової стійкості та

конкурентоспроможності підприємства, а також формулюються стратегічні цілі, які мають бути чітко структуровані за основними напрямками фінансової діяльності, вимірювані в кількісному або якісному вираженні, логічно взаємопов'язані між собою та орієнтовані на забезпечення збалансованого розвитку підприємства в умовах економічної невизначеності, що, в свою чергу, передбачає деталізацію комплексу завдань, спрямованих на досягнення кожної з поставлених цілей із урахуванням ресурсних можливостей підприємства.

Етап 3. Конкретизація розробленої фінансової стратегії за періодами. Третій етап полягає у деталізації фінансової стратегії шляхом її розподілу на окремі періоди – тактичні відрізки часу, які дозволяють забезпечити поетапну реалізацію стратегічних цілей, із визначенням ключових показників ефективності для кожного періоду, що дає змогу оперативно коригувати напрямки реалізації стратегії відповідно до змін у зовнішньому середовищі, внутрішніх ресурсах підприємства та очікуваних результатах, формуючи тим самим адаптивну фінансову модель, здатну реагувати на ризики та виклики стратегічного характеру.

Етап 4. Розроблення фінансової політики за напрямками фінансової діяльності. На четвертому етапі здійснюється формування конкретних фінансових політик за окремими напрямками управління фінансами підприємства, зокрема, управління капіталом передбачає визначення оптимальної структури джерел фінансування з урахуванням вартості та рівня ризику, управління активами спрямоване на забезпечення їх ефективного використання та досягнення максимального фінансового результату, управління грошовими потоками орієнтоване на підтримання ліквідності та платоспроможності, управління інвестиціями передбачає обґрунтований вибір інвестиційних проектів із найвищим потенціалом рентабельності, управління прибутком включає розробку політики щодо розподілу та використання прибутку, а управління фінансовими ризиками спрямоване на ідентифікацію,

оцінку та мінімізацію впливу можливих негативних факторів на фінансовий стан підприємства.

Етап 5. Оцінювання ефективності розроблення фінансової стратегії за напрямками. П'ятий етап передбачає систематичне оцінювання рівня ефективності як процесу формування, так і реалізації фінансової стратегії за визначеними напрямками фінансової діяльності, яка здійснюється з урахуванням повноти інтеграції фінансової стратегії до загальної стратегії розвитку підприємства, достатності ресурсного та фінансового забезпечення для досягнення поставлених цілей, адекватності врахування зовнішніх чинників таких як коливання макроекономічної кон'юнктури, податкового навантаження, рівня інфляції та валютного ризику, а також ефективності механізмів управління фінансовими ризиками та забезпечення адаптаційної здатності підприємства до змін у зовнішньому середовищі.

Етап 6. Контроль та координація фінансової стратегії підприємства. На завершальному етапі реалізації фінансової стратегії відбувається організація системи постійного моніторингу її виконання, що передбачає впровадження механізмів внутрішнього контролю, збору та аналізу фінансової інформації, а також розроблення регламентів координації дій між структурними підрозділами підприємства, відповідальними за реалізацію фінансових рішень, із метою забезпечення оперативного виявлення відхилень від запланованих показників та прийняття коригувальних управлінських рішень, спрямованих на досягнення стратегічних фінансових орієнтирів, підвищення гнучкості та стабільності підприємства в умовах постійних змін зовнішнього фінансового середовища [32, с.225].

Охарактеризуємо основні етапи та особливості реалізації фінансової стратегії на підприємстві ПрАТ «ТерА», результати дослідження представимо у таблиці 3.1. Узагальнюючи результати етапів реалізації фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА», слід зазначити, що стратегічний підхід до управління фінансами є ключовим чинником забезпечення його довгострокової стабільності й конкурентоспроможності.

Таблиця 3.1

Характеристика реалізації фінансової стратегії
підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності

Етап	Бюджет, тис.грн.	Характеристика етапу	Результат реалізації
1	2	3	4
Етап 1. Визначення загального періоду формування та реалізації стратегії	120	На даному етапі здійснюється аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства з метою встановлення оптимальної тривалості стратегічного періоду, враховуючи динаміку ринку, економічну ситуацію та ресурсний потенціал підприємства.	Встановлено стратегічний період реалізації фінансової стратегії тривалістю 5 років із можливістю коригування в разі зміни зовнішніх умов.
Етап 2. Формування мети, стратегічних цілей та завдань фінансової стратегії	150	Формується загальна мета фінансової стратегії, визначаються ключові цілі та конкретизуються завдання, спрямовані на досягнення стабільності, прибутковості та довгострокового розвитку ПрАТ «ТерА».	Визначено стратегічні орієнтири підприємства у фінансовій сфері та сформовано комплекс взаємопов'язаних завдань.
Етап 3. Конкретизація розробленої фінансової стратегії за періодами	180	Здійснюється деталізація фінансової стратегії за тактичними часовими інтервалами, з установленням контрольних показників та термінів досягнення цільових орієнтирів.	Розроблено покроковий план реалізації фінансової стратегії з поетапними цілями та показниками ефективності.
Етап 4. Розроблення фінансової політики за напрямками фінансової діяльності	240	Створюються окремі фінансові політики за напрямами: управління капіталом, активами, грошовими потоками, інвестиціями, прибутком і фінансовими ризиками, які відповідають загальній фінансовій стратегії.	Забезпечено системність та цілісність фінансового управління шляхом формування цільових політик за кожним функціональним напрямом.
Етап 5. Оцінювання ефективності розроблення фінансової стратегії за напрямками	140	Проводиться оцінка відповідності фінансової стратегії стратегічним орієнтирам підприємства, її ресурсного забезпечення та впливу зовнішніх факторів, включаючи фінансові ризики.	Отримано об'єктивну оцінку якості розробленої стратегії та виявлено необхідність коригувань у частині ресурсного планування.

1	2	3	4
Етап 6. Контроль та координація фінансової стратегії підприємства	130	Впроваджується система постійного контролю за реалізацією фінансової стратегії, а також координація дій структурних підрозділів з метою забезпечення її ефективного впровадження.	Забезпечено механізм моніторингу, вчасного виявлення відхилень і прийняття коригувальних рішень на основі достовірних фінансових показників.
Загальний підсумок	960		Створено комплексну фінансову стратегію підприємства ПрАТ «ТерА», адаптовану до умов нестабільного фінансового середовища, із чітко визначеними механізмами реалізації, контролю та коригування.

Джерело: самостійна розробка автора

Кожен з етапів реалізації стратегії виконує важливу функцію в загальній системі фінансового управління, починаючи з визначення стратегічного горизонту і завершуючи впровадженням механізмів контролю та коригування підприємства ПрАТ «ТерА».

Структурованість та послідовність дій у межах запропонованого плану дозволяє гнучко реагувати на зовнішні виклики та мінімізувати фінансові ризики.

Найбільша частка бюджету обґрунтовано спрямована на розроблення фінансової політики підприємства ПрАТ «ТерА» за функціональними напрямками (рис.3.2), засвідчуючи прагнення до інтеграції фінансової стратегії в усі ланки управління. Залучення фінансових ресурсів на всіх етапах відображає прагнення до збалансованого поєднання стратегічного бачення та практичної реалізації розподілу фінансових ресурсів.

Оцінювання ефективності та контроль є невід’ємними складовими циклу управління, при цьому значно підвищує результативність ухвалених управлінських рішень.

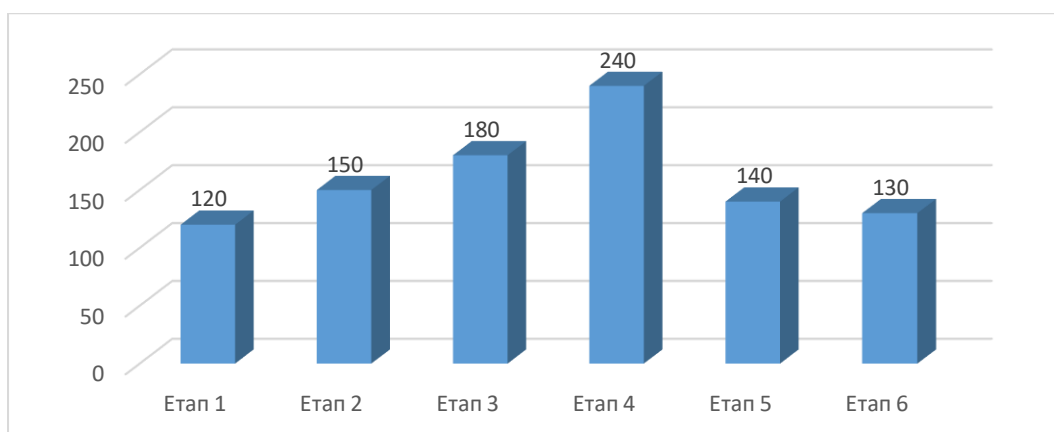

Рисунок 3.2. Розподіл витрат на реалізацію фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності

Джерело: самостійна розробка автора

Для реалізації повноцінного фінансового контролю на підприємстві ПрАТ «ТерА» важливо сформувати та закріпити центри відповідальності і визначити функціональність кожного із учасників реалізації фінансової стратегії (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2

Формування центрів відповідальності під час реалізації фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах невизначеності та нестабільності

Етап	Період реалізації	Відповідальні особи	Функціональні обов'язки
1	2	3	4
Етап 1. Визначення загального періоду формування та реалізації стратегії	01.09.2025 – 15.09.2025	Генеральний директор, планово-економічний відділ	Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, визначення оптимальної тривалості реалізації фінансової стратегії, погодження загальної методології стратегічного планування.
Етап 2. Формування мети, стратегічних цілей та завдань фінансової стратегії	16.09.2025 – 30.09.2025	Генеральний директор, планово-економічний відділ	Встановлення фінансової місії підприємства, визначення стратегічних і тактичних цілей, формулювання взаємопов'язаних завдань відповідно до поточних і перспективних потреб розвитку.
Етап 3. Конкретизація розробленої фінансової стратегії за періодами	01.10.2025 – 31.10.2025	Планово-економічний відділ, фінансовий менеджер	Розподіл загальної стратегії на етапи реалізації, визначення орієнтовних строків, формування цільових показників та критеріїв ефективності для кожного періоду.

1	2	3	4
Етап 4. Розроблення фінансової політики за напрямами фінансової діяльності	01.11.2025 – 15.12.2025	Фінансовий менеджер	Формування політик управління капіталом, активами, грошовими потоками, інвестиціями, прибутком та фінансовими ризиками відповідно до стратегічних цілей підприємства.
Етап 5. Оцінювання ефективності розроблення фінансової стратегії за напрямками	16.12.2025 – 15.02.2026	Фінансовий менеджер, фінансовий аналітик (аутсорсинг)	Проведення комплексної експертної оцінки відповідності розробленої фінансової стратегії загальній стратегії підприємства, виявлення слабких місць і визначення резервів підвищення ефективності.
Етап 6. Контроль та координація фінансової стратегії підприємства	16.02.2026 – 01.05.2026	Планово- економічний відділ, фінансовий менеджер	Забезпечення функціонування системи контролю та моніторингу фінансової стратегії, координація дій між структурними підрозділами, аналіз відхилень та ухвалення коригувальних рішень.

Джерело: самостійна розробка автора

Розроблена поетапна модель реалізації фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» відображає системний, послідовний і науково обґрунтований підхід до стратегічного управління фінансами в умовах економічної динаміки та зовнішньої нестабільності. Чітке визначення термінів реалізації кожного етапу в межах періоду з 1 вересня 2025 року до 1 травня 2026 року забезпечує можливість ефективного планування, координації та контролю фінансової діяльності підприємства.

Залучення ключових посадових осіб, таких як генеральний директор, фінансовий менеджер, планово-економічний відділ та зовнішній фінансовий аналітик, сприяє підвищенню якості ухвалених рішень і посиленню відповідальності на всіх рівнях управління. Розподіл функціональних обов'язків дозволяє уникнути дублювання процесів і забезпечує узгодженість у впровадженні стратегічних дій.

Узгодження цілей та функцій між етапами формує основу для реалізації інтегрованої фінансової політики, яка відповідає сучасним вимогам

адаптивного менеджменту. Загалом запропонований підхід сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства, посиленню його стратегічних позицій на ринку та формуванню механізмів оперативного реагування на ризики і виклики зовнішнього середовища.

3.2 Реалізація проєкту цифровізації управлінських рішень у сфері фінансів в контексті покращення управління фінансовим станом підприємства

У сучасних умовах цифрової трансформації економіки питання підвищення ефективності управлінських рішень у фінансовій сфері набуває особливої актуальності. Динамічні зміни зовнішнього середовища, посилення конкуренції, зростання обсягів інформації та потреба у швидкому прийнятті обґрунтованих фінансових рішень зумовлюють необхідність впровадження цифрових інструментів в управлінську діяльність підприємств. Забезпечення прозорості фінансових потоків, підвищення точності прогнозування, зниження ризиків та оптимізація ресурсного забезпечення – усе це є ключовими завданнями сучасного фінансового менеджменту, реалізація яких можлива лише за умови впровадження інноваційних цифрових технологій.

Впровадження проєктів цифровізації в управлінні фінансами сприяє інтеграції інформаційно-аналітичних систем, автоматизації облікових і планових процесів, а також впровадженню систем підтримки прийняття рішень, що базуються на аналітиці великих даних та штучному інтелекті.

Відтак, проєкт цифровізації управлінських рішень у сфері фінансів розглядається як інструмент зміцнення фінансової стійкості, підвищення прозорості управління та забезпечення гнучкої реакції підприємства на зміни економічної кон'юнктури [31, с.76].

В контексті удосконалення фінансової діяльності та забезпечення покращення фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» нами пропонується впровадження в діяльність досліджуваного підприємства

інтегрованої системи підтримки фінансових рішень Fin Smart. Основні переваги та акценти фінансового управління представлені на рис.3.3.

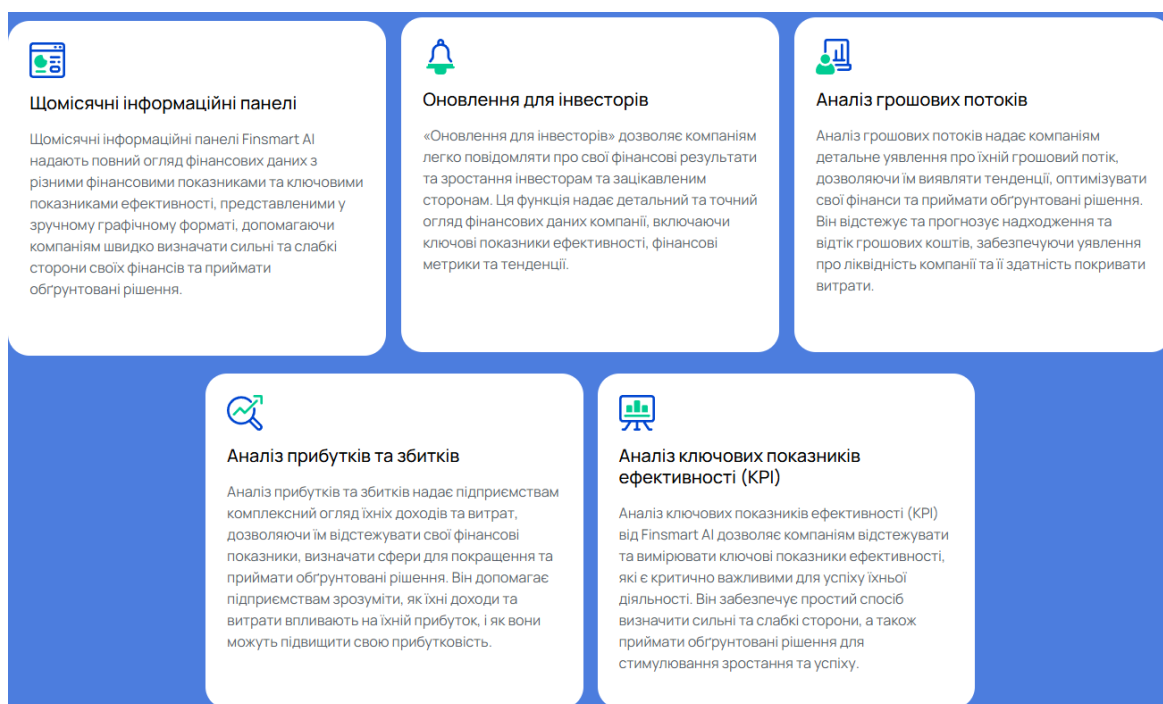

Рисунок 3.3. Основні переваги фінансового управління на підприємстві ПрАТ «ТерА» під час використання інтегрованої системи підтримки фінансових рішень Fin Smart

Джерело: складено автором на основі [38]

Мета проєкту: розробка та впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» для автоматизації процесів фінансового планування, обліку, аналізу та підтримки прийняття управлінських рішень на основі сучасних цифрових технологій.

Упровадження інтегрованої цифрової платформи підтримки фінансових рішень FinSmart AI на підприємстві ПрАТ «ТерА» забезпечує істотне підвищення ефективності фінансового управління завдяки використанню сучасних аналітичних інструментів та автоматизованих інформаційних рішень. Основні переваги її застосування проявляються в таких аспектах [38]:

- щомісячні інформаційні панелі FinSmart AI формують цілісне уявлення про фінансовий стан підприємства, відображаючи ключові фінансові індикатори та показники ефективності в інтерактивному графічному форматі.

При цьому, сприяючи своєчасній ідентифікації сильних і слабких сторін фінансової діяльності та прийняттю стратегічно обґрунтованих рішень;

- функціонал «оновлення для інвесторів» дозволяє систематизовано та прозоро інформувати інвесторів і зацікавлені сторони про фінансові результати підприємства. Звіти включають ключові показники ефективності, динаміку фінансових метрик та стратегічні тенденції, що підвищує довіру до підприємства та відкриває нові можливості для залучення інвестицій;

- модуль аналізу грошових потоків забезпечує деталізований моніторинг та прогнозування руху грошових коштів, що дозволяє підвищити точність управлінських рішень щодо ліквідності, оптимізувати обіг грошових ресурсів і мінімізувати фінансові ризики, пов'язані з платоспроможністю підприємства;

- аналіз прибутків і збитків, реалізований у системі FinSmart AI, надає можливість оцінити структуру доходів та витрат, виявити неефективні витрати та приймати дієві управлінські рішення з метою підвищення прибутковості діяльності;

- інструментарій оцінювання ключових показників ефективності (KPI) дозволяє підприємству ПрАТ «ТерА» відстежувати та аналізувати виконання стратегічних і тактичних цілей, при цьому сприяє своєчасному виявленню проблемних ділянок, покращенню оперативного управління та формуванню довгострокової стратегії розвитку.

Таким чином, інтеграція FinSmart AI у систему фінансового управління сприяє підвищенню рівня прозорості, аналітичності та адаптивності фінансових процесів, виступаючи достатньо важливим чинником забезпечення стабільного функціонування та сталого розвитку підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Визначимо бюджет витрат на розробку та впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» для автоматизації процесів фінансового планування, обліку, аналізу та підтримки прийняття управлінських рішень на основі сучасних цифрових технологій, результати представимо у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Бюджет витрат на розробку та впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» для автоматизації процесів фінансового планування, обліку, аналізу та підтримки прийняття управлінських рішень на основі сучасних цифрових технологій

Витрати	Сума, тис.грн.	% витрат
Придбання ліцензії програмного забезпечення FinSmart	350,0	29,17%
Розробка індивідуальних модулів під потреби підприємства	250,0	20,83%
Інтеграція з існуючими IT-системами (ERP, CRM, бухгалтерія)	180,0	15,00%
Навчання персоналу та проведення тренінгів	90,0	7,50%
Консультаційні послуги (аудит, супровід, бізнес-аналітика)	100,0	8,33%
Закупівля серверного обладнання / хмарна інфраструктура	160,0	13,33%
Тестування та пілотне впровадження	40,0	3,33%
Усього	1200,0	100%

Джерело: самостійна розробка автора

Аналіз структури бюджету витрат на впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» свідчить про доцільний розподіл ресурсів відповідно до стратегічних пріоритетів підприємства. Найбільшу частку у загальному обсязі витрат становить придбання ліцензії програмного забезпечення (29,17%) (рис.3.4), при цьому є обґрунтованим з огляду на необхідність забезпечення повного функціоналу платформи.

Суттєві інвестиції також спрямовані на розробку індивідуальних модулів (20,83%) та інтеграцію системи з наявною інформаційною інфраструктурою (15,0%), підтверджуючи прагнення підприємства ПрАТ «ТерА» до забезпечення високого рівня адаптивності та сумісності нових технологічних рішень.

Рисунок 3.4. Структура витрат на розробку та впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» для автоматизації процесів фінансового планування, обліку, аналізу та підтримки прийняття управлінських рішень на основі сучасних цифрових технологій
Джерело: самостійна розробка автора

Окрему увагу приділено підготовці персоналу (7,5%) та консалтинговій підтримці (8,33%), при цьому вказує на усвідомлення значущості людського фактору в процесі цифрової трансформації, а інвестиції в технічну інфраструктуру (13,33%) є необхідними для забезпечення надійної роботи програмного забезпечення, а тестування (3,33%) дозволить виявити й усунути потенційні недоліки ще до повномасштабного впровадження.

Відповідно, структура витрат є збалансованою, відповідає сучасним вимогам цифровізації фінансового управління та створює передумови для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на основі аналітичних даних.

Реалізація впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» для автоматизації процесів фінансового планування, обліку, аналізу та підтримки прийняття управлінських рішень на основі сучасних цифрових

технологій дасть наступні можливості щодо підвищення показників фінансового стану та забезпечить зростання фінансових результатів діяльності підприємства ПрАТ «ТерА» (табл.3.4).

Таблиця 3.4

Результати впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» для автоматизації процесів фінансового планування, обліку, аналізу та підтримки прийняття управлінських рішень на основі сучасних цифрових технологій

Характеристика	Результат реалізації,
Автоматизація фінансового планування	Очікується скорочення часу формування фінансових планів на 40% і підвищення точності прогнозів на 25%.
Якість облікових даних	Планується підвищення достовірності фінансової звітності та зниження рівня помилок у документах на 90%.
Швидкість прийняття управлінських рішень	Прогнозується зменшення часу на аналіз даних і ухвалення рішень з 2 днів до 3 годин завдяки КРІ-дешбордам.
Моніторинг грошових потоків	Передбачається впровадження щотижневої аналітики руху коштів для своєчасного виявлення касових розривів.
Оперативність оновлення звітності для інвесторів	Очікується автоматизація процесу звітності, що дозволить зменшити час її підготовки з 5 днів до 1 дня.
Прозорість та контроль	Платформа забезпечить постійний моніторинг реалізації фінансової стратегії та контроль за дотриманням бюджету.
Підвищення цифрової компетентності персоналу	Планується навчання 100% користувачів, що сприятиме успішному впровадженню цифрових інструментів у практику.

Джерело: самостійна розробка автора

Передбачається, що впровадження інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» на підприємстві забезпечить істотне підвищення ефективності фінансового управління за рахунок автоматизації ключових управлінських процесів. У результаті очікується підвищення оперативності фінансового планування та аналізу, покращення достовірності облікових даних, мінімізація управлінських ризиків та зміцнення комунікації із зовнішніми стейкхолдерами, зокрема інвесторами.

Завдяки впровадженню сучасних цифрових інструментів прогнозується значне скорочення часу на обробку фінансової інформації та формування

звітності, що дасть змогу здійснювати регулярний моніторинг реалізації фінансової стратегії та ухвалювати рішення на основі актуальних аналітичних даних. Плановане підвищення цифрової компетентності персоналу сприятиме формуванню адаптивного середовища в умовах динамічних ринкових змін.

Запровадження платформи «FinSmart» має всі передумови для формування якісно нової системи фінансового управління на підприємстві ПрАТ «ТерА». Очікується, що це позитивно вплине на фінансовий стан підприємства (таблиця 3.5), зокрема: підвищить його прибутковість, ліквідність, інвестиційну привабливість та забезпечить стабільність фінансових потоків у середньо- та довгостроковій перспективі.

Таблиця 3.5

Прогнозування показників фінансового стану підприємства ПрАТ
«ТерА» до та після реалізації проекту

Показник фінансового стану	До реалізації		Після реалізації		Відхилення (+;-)	
	2023	2024	2025	2026	2026-2024	2025-2024
Рентабельність капіталу, %	1,00	0,98	3,25	4,10	+3,12	+2,27
Рентабельність власного капіталу, %	-5,61	-10,39	2,15	4,85	+15,24	+12,54
Рентабельність реалізованої продукції, %	-8,14	1,68	4,20	5,35	+3,67	+2,52
Коефіцієнт оборотності активів	3,586	3,928	4,115	4,295	+0,367	+0,187
Коефіцієнт оборотності запасів	9,320	11,107	12,280	13,125	+2,018	+1,173
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	-20,041	-41,450	5,380	6,820	+48,270	+46,830
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	0,518	0,686	1,120	1,230	+0,544	+0,434
Коефіцієнт автономії	-0,179	-0,095	0,128	0,180	+0,275	+0,223

Джерело: самостійна розробка автора

Реалізація інтегрованої цифрової платформи «FinSmart» матиме суттєво позитивний вплив на ключові показники фінансового стану підприємства. Прогнозоване покращення фінансових коефіцієнтів свідчить про комплексне зростання ефективності управління фінансовими ресурсами, дозволити

забезпечити фінансову стійкість та сталий розвиток підприємства у середньостроковій перспективі.

Зокрема, у результаті впровадження цифрової платформи очікується зростання рентабельності капіталу з 0,98 % у 2024 році до 4,10 % у 2026 році, що є свідченням підвищення ефективності використання сукупного інвестованого капіталу. При цьому, рентабельність власного капіталу, яка у 2024 році перебувала в зоні від'ємних значень (-10,39 %), зросте до 4,85 % у 2026 році, вказуючи на поступове відновлення фінансової стабільності та зменшення рівня ризиковості діяльності підприємства.

Позитивна динаміка спостерігається також у сфері оборотності активів, зокрема зростання коефіцієнтів оборотності активів (з 3,928 до 4,295) та запасів (з 11,107 до 13,125) свідчить про підвищення ефективності використання майнових ресурсів і пришвидшення обіговості капіталу. Особливо варто відзначити істотне покращення коефіцієнта оборотності власного капіталу, який змінюється з від'ємного значення (-41,450) на позитивне (6,820), при цьому демонструє зростання прибутковості щодо використання власних фінансових ресурсів.

У сфері ліквідності також прогнозується значне покращення: коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) зросте до нормативного рівня (1,230 у 2026 році), що свідчить про забезпечення підприємства достатнім обсягом оборотних активів для покриття поточних зобов'язань. Одночасно спостерігається зміцнення фінансової незалежності, що підтверджується зростанням коефіцієнта автономії з -0,095 у 2024 році до 0,180 у 2026 році.

Таким чином, реалізація проєкту «FinSmart» сприятиме підвищенню фінансової стійкості та інвестиційної привабливості ПрАТ «ТерА», зниженню фінансових ризиків та формуванню стабільної основи для довгострокового розвитку. Очікуване покращення фінансових показників є результатом інтеграції сучасних цифрових технологій в систему фінансового управління, забезпечуючи своєчасний аналіз, планування, моніторинг і підтримку прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

3.3 Впровадження інструментарію фінансового контролю для стабілізації та покращення фінансового стану підприємства

У сучасних умовах динамічного ринкового середовища ефективно фінансове управління є ключовим чинником забезпечення стабільності та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Для підприємства ПрАТ «ТерА» актуальним завданням виступає впровадження дієвого інструментарію фінансового контролю, здатного забезпечити об'єктивне оцінювання фінансового стану, виявлення внутрішніх резервів та мінімізацію ризиків. Реалізація таких інструментів дозволить підвищити прозорість управлінських процесів, оптимізувати фінансові потоки та забезпечити сталий розвиток підприємства в довгостроковій перспективі [45, с.63].

Організація роботи фінансового контролінгу на підприємстві ПрАТ «ТерА» здійснюється фінансовим контролером за наказами та розпорядженнями начальника фінансового відділу, який інформує про результати дослідження директора підприємства (рис 3.5).

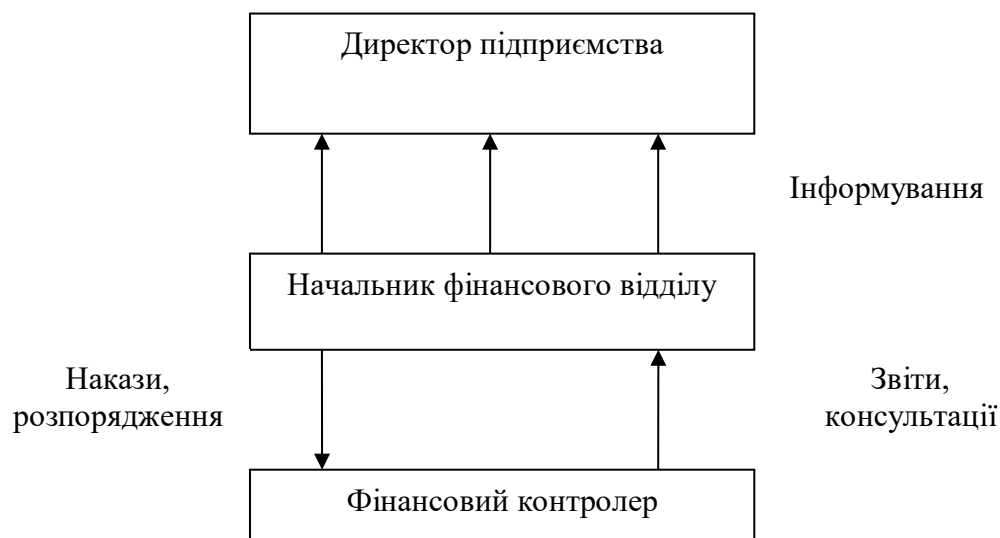

Рисунок 3.5. Організація роботи фінансового контролера на підприємстві ПрАТ «ТерА»

Джерело: самостійна розробка автора

Таким чином, організація роботи фінансового контролера на підприємстві ПрАТ «ТерА» є стандартним проявом вертикальної

підпорядкованості керуючим органам. На мою думку, слід змінити підхід до організації фінансового контролінгу на підприємстві створивши відповідний відділ та розширивши штат працівників. Оновлена організаційна структура новоствореного відділу фінансового контролінгу на ПрАТ «ТерА» повинна виглядати наступним чином (рис 3.6).

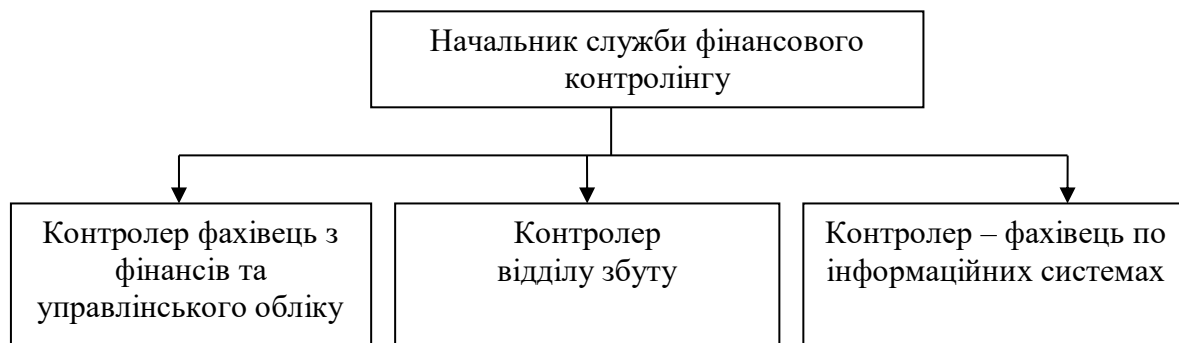

Рисунок 3.6. Оновлена структура служби фінансового контролінгу на підприємстві ПрАТ «ТерА»

Джерело: самостійна розробка автора

Відповідно до даної структури кожен із зазначених осіб повинен мати визначені функціональні обов'язки представлені у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Функціональні обов'язки працівників служби фінансового контролінгу підприємства ПрАТ «ТерА»

Працівники відділу	Функціональні обов'язки
1	2
Начальник служби фінансового контролінгу	Здійснює загальне керівництво службою фінансового контролінгу, координує діяльність підлеглих працівників, формує стратегію контролінгу підприємства та забезпечує її відповідність фінансовим цілям ПрАТ «ТерА». Розробляє та впроваджує систему внутрішнього контролю, бере участь у підготовці фінансових звітів для керівництва та інвесторів.
Контролер фахівець з фінансів та управлінського обліку	Здійснює збір, обробку та аналіз фінансової інформації з метою підготовки управлінської звітності, прогнозів та бюджетів. Контролює дотримання фінансової дисципліни, виконує аналіз відхилень між плановими та фактичними показниками, надає аналітичні висновки щодо фінансової ефективності діяльності структурних підрозділів.
Контролер відділу збуту	Відповідає за фінансовий моніторинг процесів реалізації продукції, здійснює контроль за виконанням планів продажу та рівнем дебіторської заборгованості. Аналізує ефективність комерційної політики підприємства, надає пропозиції щодо оптимізації витрат у сфері збуту та підвищення рентабельності продажів.

1	2
Контролер – фахівець по інформаційних системах	Забезпечує підтримку та розвиток цифрових інструментів контролінгу, адмініструє інформаційні системи, які використовуються для обробки фінансових даних. Розробляє та впроваджує автоматизовані звітні форми, дашборди та інші інструменти аналітики для своєчасного прийняття управлінських рішень. Забезпечує захист фінансової інформації та її інтеграцію між підрозділами.

Джерело: самостійна розробка автора

Організація служби фінансового контролінгу на підприємстві ПрАТ «ТерА» характеризується чітким розподілом функціональних обов'язків між працівниками, що забезпечує високий рівень координації фінансово-аналітичної діяльності. Кожна посадова одиниця відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного управління фінансовими ресурсами, підвищенні прозорості внутрішніх процесів та своєчасному реагуванні на фінансові ризики. Така структура сприяє формуванню гнучкої системи фінансового контролінгу, що відповідає сучасним вимогам цифрової трансформації бізнесу та забезпечує сталий розвиток підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах динамічного ринкового середовища.

Основні напрями фінансового контролю та відповідальних осіб на підприємстві ПрАТ «ТерА» представимо у таблиці 3.7

Таблиця 3.7

Специфіка організації фінансового контролю
на підприємстві ПрАТ «ТерА»

Напрямок контролю	Періодичність	Специфіка	Відповідальні особи
1	2	3	4
Контроль доходів та витрат	Щомісячно	Аналіз фактичних показників у порівнянні з бюджетними планами, виявлення відхилень і їх причин.	Начальник служби фінансового контролінгу, контролер-аналітик
Контроль руху грошових коштів	Щотижнево	Моніторинг грошових потоків з акцентом на забезпечення ліквідності та уникнення касових розривів.	Контролер з управлінського обліку

1	2	3	4
Контроль дебіторської заборгованості	Двічі на місяць	Аналіз термінів погашення заборгованості, ідентифікація ризикових контрагентів.	Контролер відділу збуту
Контроль виконання фінансового плану	Щоквартально	Порівняльний аналіз планових та фактичних показників, формування управлінських рішень.	Начальник служби фінансового контролінгу
Контроль ефективності витрат	Один раз на півріччя	Оцінка доцільності та ефективності основних витратних статей за критеріями рентабельності.	Контролер – фахівець з фінансів
Контроль за ІТ-інфраструктурою	Постійно (в режимі реального часу)	Тестування стабільності цифрової платформи FinSmart, контроль за цілісністю фінансових даних.	Контролер – фахівець по інформаційних системах
Контроль інвестиційної діяльності	За результатами звітного періоду	Оцінка ефективності інвестування, аналіз ризиків і розрахунок очікуваної дохідності.	Начальник служби фінансового контролінгу, фінансовий аналітик

Джерело: самостійна розробка автора

Організація фінансового контролю на підприємстві ПрАТ «ТерА» вирізняється системним та багаторівневим підходом, що охоплює ключові напрями фінансово-господарської діяльності. Встановлення чіткої періодичності для кожного виду контролю дозволяє своєчасно виявляти фінансові ризики, оперативно реагувати на виявлені відхилення та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Розподіл функціональних обов'язків між спеціалізованими працівниками служби фінансового контролінгу забезпечує високий рівень відповідальності та фаховості у процесі контролю [48, с.47].

Особливої уваги заслуговує впровадження контролю за інформаційними системами, що є невід'ємною складовою цифровізації фінансового управління підприємством. Завдяки постійному моніторингу ІТ-інфраструктури забезпечується достовірність та безперервність обробки фінансової інформації. У сукупності зазначені підходи сприяють підвищенню фінансової прозорості, покращенню результативності управління та забезпечують основу для досягнення фінансової стабільності й сталого розвитку ПрАТ «ТерА».

Запровадження запропонованої організаційної структури управління фінансовим контролінгом на підприємстві ПрАТ «ТерА» забезпечить:

- оптимізацію діяльності фінансового контролера шляхом раціонального розподілу функціонального навантаження та підвищення ефективності виконання контрольних функцій;
- зниження ризику помилок при формуванні фінансової звітності, підготовці аналітичних довідок та консультаційних матеріалів;
- прискорення операційних процесів у межах функціонування підрозділу за рахунок чіткого делегування та розмежування повноважень між працівниками;
- забезпечення належного рівня якості внутрішнього фінансового контролю, що є запорукою підвищення фінансової стійкості та обґрунтованості управлінських рішень на підприємстві.

Висновки до розділу 3

Узагальнюючи результати дослідження подані у третьому розділі кваліфікаційної роботи необхідно відзначити наступне:

1. Узгоджене формування та поетапна реалізація фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах нестабільного зовнішнього середовища сприяє створенню адаптивної моделі управління фінансами, що дозволяє забезпечити баланс між стратегічними цілями, ресурсними можливостями підприємства та ризиками ринку. Ретельне планування кожного етапу фінансової стратегії, залучення до процесу відповідальних структурних підрозділів і формування центрів відповідальності забезпечує системність, узгодженість і прозорість управлінських рішень. Упровадження гнучких механізмів моніторингу та контролю, з урахуванням змін у зовнішньому середовищі, дозволяє оперативно адаптувати стратегію до нових викликів, що значно підвищує її ефективність.

Збалансоване ресурсне забезпечення, а також визначення пріоритетів у фінансовій політиці підвищує фінансову гнучкість, зменшує ризики

платоспроможності та формує передумови для довгострокового сталого розвитку підприємства. У комплексі це створює стійке фінансове підґрунтя для зростання конкурентоспроможності ПрАТ «ТерА» в умовах економічної турбулентності.

2. Упровадження інноваційного цифрового інструментарію у фінансове управління підприємства ПрАТ «ТерА» (цифрового інструменту FinSmart) дозволяє суттєво підвищити ефективність управлінських процесів, що підтверджується позитивною динамікою ключових фінансових показників, зокрема рентабельність капіталу зростає з 0,98 % до 4,10 %, а рентабельність власного капіталу із негативного значення -10,39 % до 4,85 %.

Одночасно спостерігається зростання коефіцієнтів оборотності активів (з 3,928 до 4,295) та запасів (з 11,107 до 13,125), засвідчуючи підвищення ефективності використання ресурсів і пришвидшення обіговості капіталу. Значне зростання коефіцієнта покриття до 1,230 вказує на досягнення прийняттого рівня ліквідності, а позитивна динаміка коефіцієнта автономії з - 0,095 до 0,180 підтверджує зміцнення фінансової незалежності підприємства.

Отже, цифровізація фінансового управління на основі впровадження цифрового інструменту FinSmart є обґрунтованим стратегічним кроком, який створює передумови для сталого розвитку, посилення конкурентних позицій та зменшення ризиків в умовах динамічного бізнес-середовища.

3. Упровадження сучасної структури фінансового контролінгу на підприємстві ПрАТ «ТерА» із розширеним функціоналом спеціалізованих контролерів та чітко визначеними напрямками контролю забезпечує побудову ефективної багаторівневої системи управління фінансовими ризиками, підвищення достовірності фінансової звітності й оперативності прийняття рішень. Запропоноване розмежування обов'язків між фахівцями за напрямками доходи та витрати, грошові потоки, дебіторська заборгованість, ефективність витрат, IT-інфраструктура та інвестиційна діяльність — дозволяє системно охопити всі критично важливі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах цифрової трансформації.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «ТерА»

4.1. Охорона праці на ПрАТ «ТерА»

Система охорони праці на підприємстві ПрАТ «ТерА» формується як комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безпечних та здорових умов праці, що має на меті мінімізацію ризиків виникнення виробничого травматизму та профзахворювань, а також сприяння підвищенню загального рівня безпеки виробничих процесів. Головними завданнями цієї системи є своєчасне виявлення та усунення потенційно небезпечних факторів, організація навчання і інструктажу працівників з питань охорони праці, а також контроль за дотриманням нормативних вимог і стандартів у сфері безпеки праці.

Відповідальність за реалізацію функцій охорони праці покладається на спеціально призначених працівників підприємства, серед яких виділяється служба охорони праці, а також відповідальні особи на рівні структурних підрозділів, що координують заходи безпеки у своїх зонах відповідальності. Зокрема, фахівці з охорони праці здійснюють розробку і впровадження нормативної документації, організовують проведення атестації робочих місць за умовами праці, координують заходи з проведення медичних оглядів працівників та аналізують причини нещасних випадків [53, с.175].

До обов'язків відповідальних осіб належать також проведення інструктажів, навчань, перевірок дотримання правил безпеки, а також підготовка звітної документації і пропозицій щодо вдосконалення системи охорони праці. Крім того, на підприємстві забезпечується регулярний моніторинг стану безпеки виробничого середовища, включаючи оцінку ризиків, аналіз аварійних ситуацій і розробку заходів із запобігання повторенню подібних випадків.

Особливістю побудови системи охорони праці на ПрАТ «ТерА» є інтеграція функцій профілактики з корпоративною культурою безпеки, що

передбачає активну участь усіх працівників підприємства у підтриманні безпечних умов праці та відповідальне ставлення до виконання нормативних вимог. Впровадження сучасних технологій моніторингу і автоматизації контролю за станом охорони праці сприяє підвищенню оперативності реагування на виникаючі загрози.

Відповідно, ефективна система охорони праці на підприємстві ПрАТ «ТерА» базується на комплексному підході до управління безпекою, що передбачає взаємодію між різними структурними підрозділами, послідовне виконання визначених функціональних обов'язків працівниками служби охорони праці, а також постійне вдосконалення організаційних і технічних заходів, спрямованих на забезпечення сталого зниження виробничих ризиків і створення безпечного робочого середовища.

Для забезпечення належної організації охорони праці на підприємстві ПАТ «ТерА» щорічно виділяються фінансові ресурси у розмірі 0,5 % від фонду оплати праці за попередній календарний рік. Стан та динаміка витрат на фінансування відповідних заходів за період 2022-2024 років представлені у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Фінансування заходів охорони праці на ПАТ «ТерА»
за період 2022-2024 рр.

Фонд оплати праці, тис.грн.			Сума фінансування 0,5% від ФОП, тис.грн.			Абсолютне відхилення, тис.грн	
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2024- 2023	2024- 2022
15242	15679	19369	76,21	78,395	96,845	18,45	20,64

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства ПрАТ «ТерА» представленої у додатках К-Н

У проміжку часу з 2022 по 2024 роки на підприємстві ПАТ «ТерА» спостерігається поступове збільшення фонду оплати праці із 15242 тис. грн у 2022 році до 19369 тис. грн у 2024 році, що свідчить про зростання рівня заробітної плати та/або збільшення чисельності працівників підприємства.

Напрямки витрат коштів на фінансування заходів охорони праці на підприємстві ПрАТ «ТерА» включають комплекс організаційних заходів, спрямованих на забезпечення належного рівня безпеки праці, зокрема проведення регулярних інструктажів і навчань персоналу з питань охорони праці та техніки безпеки, що сприяє підвищенню кваліфікації працівників і мінімізації виробничого травматизму; придбання засобів індивідуального та колективного захисту, необхідних для зниження ризиків впливу шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища; впровадження технічних засобів контролю та моніторингу стану охорони праці, які забезпечують своєчасне виявлення та ліквідацію потенційних загроз; проведення медичних оглядів працівників, що дозволяє своєчасно виявляти профілактичні проблеми та запобігати розвитку професійних захворювань; модернізацію виробничого обладнання з урахуванням вимог безпеки, що сприяє підвищенню рівня захисту працівників під час виконання виробничих процесів; а також організацію внутрішнього контролю і аудиту стану охорони праці, що забезпечує дотримання нормативних вимог і підвищує ефективність системи управління безпекою на підприємстві.

4.2. Підвищення стійкості роботи та функціонування підприємства в умовах НС воєнного часу

Підвищення стійкості роботи та функціонування підприємства в умовах надзвичайних ситуацій воєнного часу є одним із ключових завдань системи управління безпекою та безперервністю діяльності в умовах підвищеної невизначеності й багаторівневих ризиків. Воєнні дії суттєво ускладнюють зовнішнє середовище функціонування підприємств, спричиняючи порушення виробничих процесів, логістичних ланцюгів, енергопостачання, інформаційних систем і кадрової стабільності, що вимагає переходу від фрагментарних заходів реагування до комплексної, науково обґрунтованої системи підвищення стійкості.

Базовою передумовою підвищення стійкості є системна ідентифікація та оцінювання воєнних, техногенних, природних і кібернетичних загроз із подальшим ранжуванням ризиків за критеріями ймовірності та масштабу впливу на ключові бізнес-процеси.

На основі результатів такого аналізу визначаються критичні елементи інфраструктури, технологічні «вузькі місця», допустимі межі простою та цільові показники часу відновлення, що дозволяє обґрунтовано планувати превентивні й реагувальні заходи. Особливе значення в умовах воєнного часу має сценарне планування, яке враховує можливі варіанти розвитку надзвичайних ситуацій та передбачає альтернативні рішення для збереження операційної спроможності підприємства [53, с.87-88].

Інженерно-технічні заходи підвищення стійкості спрямовані на захист і резервування критичної інфраструктури підприємства, зокрема будівель і споруд, систем енергопостачання, водопостачання, зв'язку та технологічного обладнання. Доцільним є впровадження резервних джерел живлення, посилення протипожежного захисту, облаштування укриттів і модернізація виробничих об'єктів з урахуванням вимог безпеки воєнного часу. Такі заходи дозволяють зменшити фізичну вразливість підприємства та забезпечити мінімально необхідний рівень функціонування навіть у разі часткового пошкодження інфраструктури.

Організаційно-управлінський контур підвищення стійкості включає розроблення та актуалізацію планів цивільного захисту, планів реагування на надзвичайні ситуації та планів безперервності діяльності. Визначення чіткої структури управління в кризових умовах, розподіл відповідальності між посадовими особами, налагодження ефективних каналів оповіщення та взаємодії з екстреними службами підвищують керованість процесів у надзвичайних ситуаціях.

Важливою складовою є підготовка персоналу шляхом регулярних інструктажів, навчань і тренувань, що формує практичні навички реагування та знижує вплив людського фактора на масштаби наслідків НС.

Економічне забезпечення стійкості передбачає формування фінансових резервів, страхування майна та ризиків, диверсифікацію постачальників і логістичних маршрутів, а також інтеграцію витрат на безпеку в систему стратегічного та фінансового планування підприємства. Наявність достатніх фінансових ресурсів дозволяє оперативно фінансувати заходи з ліквідації наслідків НС і відновлення виробничо-господарської діяльності, мінімізуючи тривалість простоїв і економічні втрати.

Окреме місце в системі підвищення стійкості займає забезпечення цифрової стійкості, що включає кіберзахист, резервне копіювання даних, дублювання ІТ-інфраструктури та здатність інформаційних систем працювати в автономному режимі. У воєнних умовах збереження керованості цифрових процесів є критичним для координації дій, прийняття управлінських рішень і підтримання операційної діяльності [50, с.73-74].

Таким чином, підвищення стійкості роботи та функціонування підприємства в умовах НС воєнного часу має реалізовуватися як інтегрована багаторівнева система, що поєднує ризик-орієнтоване планування, інженерно-технічний захист, організаційно-управлінську підготовку, економічне та цифрове забезпечення. Комплексність і системність таких заходів дозволяють мінімізувати втрати, скоротити час відновлення та забезпечити адаптивність і стабільність діяльності підприємства в умовах тривалої нестабільності та підвищених воєнних ризиків.

Висновки до розділу 4

Узагальнюючи результати дослідження подані у четвертому розділі кваліфікаційної роботи необхідно відзначити наступне:

1. Система охорони праці на ПрАТ «ТерА» реалізується через комплекс організаційних, технічних та профілактичних заходів, що включає регулярні інструктажі, забезпечення засобами захисту, моніторинг виробничих ризиків і модернізацію обладнання, що сприяє зниженню травматизму та профзахворювань, а також формуванню корпоративної культури безпеки.

Зростання фінансування заходів охорони праці (з 76,21 тис. грн у 2022 році до 96,85 тис. грн у 2024 році) свідчить про пріоритетність цього напрямку для підприємства, однак для підвищення ефективності системи необхідно посилити контроль за виконанням запланованих заходів та інтегрувати сучасні технології моніторингу для оперативного виявлення та усунення потенційних загроз.

2. Підвищення стійкості роботи підприємства в умовах надзвичайних ситуацій воєнного часу є комплексним завданням, що потребує інтеграції технічних, організаційних, економічних і цифрових заходів у єдину систему управління ризиками.

Ключовою передумовою ефективної стійкості виступає ризик-орієнтоване планування, яке дозволяє завчасно ідентифікувати критичні загрози та визначити пріоритети реагування. Інженерно-технічне резервування і підготовка персоналу забезпечують зменшення вразливості підприємства та підвищують керованість процесів у кризових умовах. Фінансове й цифрове забезпечення створюють основу для оперативного реагування та швидкого відновлення діяльності.

У цілому системний підхід до підвищення стійкості забезпечує адаптивність і стабільність функціонування підприємства в умовах воєнних і надзвичайних викликів.

ВИСНОВКИ

В даній кваліфікаційній роботі здійснено комплексне дослідження фінансового стану підприємства ПрАТ «ТерА» та запропоновано дієві заходи його покращення в умовах невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища. За результатами дослідження представлено наступні висновки до роботи:

1. Фінансовий стан підприємства є інтегральною економічною категорією, що відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, платоспроможність, фінансову стійкість та здатність до стабільного функціонування в умовах внутрішніх і зовнішніх змін середовища. Систематизований у науковій літературі підхід до трактування фінансового стану свідчить про існування кількох концептуальних напрямів його інтерпретації від ресурсно-структурного та аналітико-результативного до функціонально-здатнісного й структурно-балансового, кожен із яких акцентує увагу на різних аспектах фінансово-господарської діяльності.

Комплексний підхід до управління фінансовим станом передбачає формулювання стратегічних цілей, планування та моніторинг ключових фінансових показників, аналіз відхилень і розробку коригувальних заходів, що у сукупності дозволяє забезпечити фінансову рівновагу, мінімізувати ризики та створити умови для довгострокового розвитку підприємства.

2. У сучасних умовах економічної невизначеності та зростаючої ринкової нестабільності фінансовий стан підприємства формується під впливом сукупності зовнішніх і внутрішніх чинників, кожен із яких має специфічний характер впливу та визначає рівень адаптивності, стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання. Зовнішні фактори, зокрема макроекономічні, галузеві та ринкові умови, є некерованими, проте визначальними у формуванні фінансових ризиків, доступності ресурсів і характеру взаємодії з контрагентами, тоді як внутрішні чинники, пов'язані з ефективністю управління, кадровим потенціалом, технологічною базою та

фінансовою політикою, можуть стати інструментами підвищення фінансової стабільності підприємства за умов раціонального управління.

Комплексне врахування всіх груп чинників та їх взаємозв'язків є основою для формування гнучкої фінансової стратегії, що дозволяє підприємству ефективно функціонувати в умовах високої динаміки зовнішнього середовища та досягати довгострокової фінансової стійкості.

3. У сучасних умовах економічної невизначеності та нестабільності комплексна оцінка фінансового стану підприємства вимагає інтеграції традиційних фінансових показників із ризик-орієнтованими методиками, що дозволяє виявити рівень фінансової стійкості, ліквідності та ефективності використання ресурсів, а також забезпечити обґрунтованість управлінських рішень. Використання п'яти груп показників (майновий стан, фінансова стійкість, ліквідність, рентабельність та ділова активність) створює основу для прогнозування фінансових результатів, мінімізації ризиків і підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища.

4. Проведений аналіз загальної організаційно-економічної характеристики діяльності ПрАТ «ТерА» в умовах цифрової економіки дозволяє стверджувати, що підприємство, яке має понад 65-річну історію функціонування та зберігає стабільні позиції на ринку кондитерських виробів, характеризується чітко структурованою лінійно-функціональною системою управління, у межах якої здійснюється стратегічне та оперативне керівництво виробничо-господарською діяльністю.

Завдяки взаємодії правління товариства, генерального директора та керівників структурних підрозділів забезпечується досягнення визначених стратегічних цілей, підвищення ефективності процесів виробництва, удосконалення асортиментної політики, збереження ринкових позицій та формування позитивного іміджу підприємства в умовах посилення конкурентних викликів, притаманних сучасній економічній динаміці.

Аналіз фінансово-економічних показників засвідчив поступове

покращення фінансових результатів ПрАТ «ТерА» за досліджуваний період, однак підприємству необхідно звернути увагу на високий рівень дебіторської і кредиторської заборгованості, забезпечити стабільне нарощування власного капіталу, а також підвищити ефективність витрат, зокрема адміністративних і збутових.

5. Аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «ТерА» за 2022–2024 роки виявив суттєві структурні дисбаланси, зокрема критичний рівень залежності від позикових коштів, що підтверджується від’ємними значеннями коефіцієнтів автономії (-0,095 у 2024 році) та фінансової стійкості, а також низькою ліквідністю (коефіцієнт покриття 0,686 при нормі 1,5–2,5), що свідчить про високі ризики втрати платоспроможності. Незважаючи на позитивну динаміку окремих показників, таких як зростання продуктивності праці (на 304,40%) та фондівдачі (до 18,42 грн/грн), ефективність використання ресурсів залишається нестабільною, що підтверджується коливаннями рентабельності капіталу (від -0,97% до 0,98%) та глибокою від’ємною рентабельністю власного капіталу (-10,39% у 2024 році).

Суттєвими проблемами є уповільнення оборотності дебіторської заборгованості (збільшення строку погашення до 28,48 днів) та зниження її коефіцієнта оборотності (з 25,598 до 12,814), що свідчить про погіршення платіжної дисципліни контрагентів і дефіцит ліквідних коштів, тоді як скорочення строку погашення кредиторської заборгованості (до 12,81 дня) вказує на тимчасове поліпшення розрахунків із постачальниками.

Загалом фінансовий стан підприємства залишається незадовільним через відсутність власного капіталу, низьку прибутковість та залежність від зовнішніх джерел фінансування, що обумовлено як внутрішніми факторами (неефективне управління витратами, недостатній контроль за обіговими активами), так і зовнішніми умовами (інфляційний тиск, обмежений доступ до кредитних ресурсів).

6. Аналіз інтегрального показника фінансового стану ПрАТ «ТерА» за моделлю Терещенка О.О. виявив позитивну динаміку (зростання Z-показника

з 0,474 у 2022 році до 0,721 у 2024 році), засвідчуючи відповідне поступове покращення фінансової стійкості, однак значення залишається в критичному діапазоні ($0 < Z < 1$), вказуючи на загрозу банкрутства за відсутності санаційних заходів. Основні резерви для стабілізації фінансового стану полягають у оптимізації управління ліквідністю (зокрема, підвищенні показника грошових надходжень до зобов'язань) та ефективності використання обігових активів, потребуючи впровадження антикризових заходів, спрямованих на зменшення боргового навантаження та забезпечення стійкої рентабельності діяльності.

7. Узгоджене формування та поетапна реалізація фінансової стратегії підприємства ПрАТ «ТерА» в умовах нестабільного зовнішнього середовища сприяє створенню адаптивної моделі управління фінансами, що дозволяє забезпечити баланс між стратегічними цілями, ресурсними можливостями підприємства та ризиками ринку. Ретельне планування кожного етапу фінансової стратегії, залучення до процесу відповідальних структурних підрозділів і формування центрів відповідальності забезпечує системність, узгодженість і прозорість управлінських рішень. Упровадження гнучких механізмів моніторингу та контролю, з урахуванням змін у зовнішньому середовищі, дозволяє оперативно адаптувати стратегію до нових викликів, що значно підвищує її ефективність.

Збалансоване ресурсне забезпечення, а також визначення пріоритетів у фінансовій політиці підвищує фінансову гнучкість, зменшує ризики платоспроможності та формує передумови для довгострокового сталого розвитку підприємства. У комплексі це створює стійке фінансове підґрунтя для зростання конкурентоспроможності ПрАТ «ТерА» в умовах економічної турбулентності.

8. Упровадження інноваційного цифрового інструментарію у фінансове управління підприємства ПрАТ «ТерА» (цифрового інструменту FinSmart) дозволяє суттєво підвищити ефективність управлінських процесів, що підтверджується позитивною динамікою ключових фінансових показників,

зокрема рентабельність капіталу зростає з 0,98% до 4,10%, а рентабельність власного капіталу із негативного значення -10,39 % до 4,85 %.

Одночасно спостерігається зростання коефіцієнтів оборотності активів (з 3,928 до 4,295) та запасів (з 11,107 до 13,125), засвідчуючи підвищення ефективності використання ресурсів і пришвидшення обіговості капіталу. Значне зростання коефіцієнта покриття до 1,230 вказує на досягнення прийнятного рівня ліквідності, а позитивна динаміка коефіцієнта автономії з - 0,095 до 0,180 підтверджує зміцнення фінансової незалежності підприємства.

Отже, цифровізація фінансового управління на основі впровадження цифрового інструменту FinSmart є обґрунтованим стратегічним кроком, який створює передумови для сталого розвитку, посилення конкурентних позицій та зменшення ризиків в умовах динамічного бізнес-середовища.

9. Упровадження сучасної структури фінансового контролінгу на підприємстві ПрАТ «ТерА» із розширеним функціоналом спеціалізованих контролерів та чітко визначеними напрямками контролю забезпечує побудову ефективної багаторівневої системи управління фінансовими ризиками, підвищення достовірності фінансової звітності й оперативності прийняття рішень. Запропоноване розмежування обов'язків між фахівцями за напрямками доходи та витрати, грошові потоки, дебіторська заборгованість, ефективність витрат, IT-інфраструктура та інвестиційна діяльність — дозволяє системно охопити всі критично важливі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах цифрової трансформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. №9. С. 92-100.
2. Акопян А.А., Шмалюк Л. І. Основні проблеми оцінки фінансового стану підприємства. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. 2010. № 25. С. 123–128.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. К.: Центр учбової літератури, 2011. 328 с
4. Бегун С. І. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: статистична оцінка. *Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки*. 2020. № 3 (23). С. 168-176.
5. Бегун С. І. Поняття фінансового стану підприємства. *Економічні та соціальні інновації як фактор розвитку економіки: матеріали XIX Міжн.наук.-практ. конф., 29-30 травня 2014 р., Луцьк*. 2014. С. 262-263.
6. Бегун С.А. Особливості аналізу фінансового стану в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. №4. С. 36-42.
7. Безбородова Т.В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану. *Економіка. Управління. Інновації*. 2014. Випуск № 1 (11). С. 1–7.
8. Бубенко П. Т., Глухарєв С. М., Димченко О. В. Фінансова безпека інноваційного бізнесу як фактор економічного розвитку : моногр. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 164 с.
9. Бурковська А.В., Соловйов О.Ю. Комплексний підхід до оцінки фінансового стану підприємства URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.2/073.pdf>. (дата звернення до ресурсу 16.08.2025)
10. Ведення бізнесу під час війни в Україні. URL: <https://chamber.ua/ua/news/rezultaty-ostannoho-opytuvannia-palaty-87-kompaniy-chleniv-hotovi-aktyvno-doluchatysia-do-vidbudovy-ekonomiky-ukrainy-pislia->

viynu/ (дата звернення до ресурсу 17.07.2025)

11. Ведення бізнесу під час війни в Україні. URL: <https://chamber.ua/ua/news/94-kompaniy-chleniv-palaty-vvazhaiut-shcho-mozhlyvyu-zymovyy-blekaut-ne-zavadyt-ukraini-vyhraty-viynu-95-perekonani-shcho-rosiia-povynna-vyplachuvaty-reparatsii-ukraini-rezultaty-ostannoho-opytuvanni/> (дата звернення до ресурсу 17.07.2025)

12. Горячева К. С. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55127/5/Horiacheva_Finansova_bezpeka.pdf;jsessionid=C01D52ED7D309F1E1D3220D2DD00C73D (дата звернення до ресурсу 17.07.2025)

13. Готра В. В., Ріпич В. В., Дячок А. В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 219-223.

14. Грибан В.Г., Негодченко О.В. Охорона праці: навчальний посібник. К. ЦНЛ, 2019. 414 с.

15. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.

16. Дем'яненко М.Я., Лузан Ю.Я., Саблук П.Т. Фінансовий словник-довідник. К.: ІАЕУААН, 2003. 507 с.

17. Денисенко М. П., Зазимко О. В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. *Агросвіт*. 2015. № 10. С. 52-58.

18. Дикий Ю.О., Юрик Н.Є., Радинський С.В. Сучасний стан та основні виклики у інноваційної активності підприємств України в умовах війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. №7. С. 284-300

19. Жук Н. Аналіз фінансового стану як домінантний індикатор фінансової безпеки підприємств. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 4. С. 97–112.

20. Жукевич С. М. Фінансова стійкість в системі управління економічною безпекою підприємства. Теорія та практика менеджменту безпеки : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (14 травня 2019 р.). Луцьк, 2019. С. 44-46.

21. Жукевич С. М., Рожелюк В. М. Фінансова стійкість підприємства в контексті сталого розвитку України. *Світ фінансів*. 2018. Вип. С. 75–85.
22. Кальна Т. А. Прийоми фінансового аналізу: переваги та недоліки. *Економічний аналіз*. 2014, Т. 15(2). С. 13-18.
23. Катаренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум. К, Видавництво «Університетська книга», 2023. 540 с.
24. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнес-Інформ*. № 3. 2012. С. 163–169.
25. Ковтуненко Ю. В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 8/2. С. 40-41.
26. Коломієць Н.О., Коломієць О.П. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством. URL: <http://journals.urau.ua/index.php/wissn021/article/viewFile/99627/94703>. (дата звернення до ресурсу 12.07.2025)
27. Конєва Н.О., Шаповалова І.О. шляхи покращення фінансового стану підприємств URL: http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/16_13.pdf. (дата звернення до ресурсу 16.08.2025)
28. Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. №43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-772>. (дата звернення до ресурсу 21.08.2025)
29. Куцай Н. С., Демчук В. О. Сутність, задачі та етапи управління фінансовим станом підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 25. С. 92-97.
30. Левицький В., Радинський С., Артеменко Л., Радинська С. Підприємництво України в умовах війни та цифровізації: можливості та перспективи удосконалення. *Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації*. Колективна монографія. Т. : :ФОП Паляниця В.А, 2024. С. 235–253.
31. Левицький В., Радинський С., Крупка А. Використання цифрових технологій у підприємстві: сучасний погляд та правова база. *Актуальні*

питання у сучасній науці. 2024. № 2(20). С. 73-87.

32. Левицький В.О., Радинський С.В, Дячун О.Д. Реалізація інноваційної та маркетингової інтеграційних стратегій розвитку промислових підприємств: сутність, види та нормативно-правова база. *Сучасний маркетинг: візія, технології, інновації* / за ред. д.е.н, проф. В.А. Фаловича. Тернопіль: «Бескиди», 2023. С.224-262.

33. Левицький В.О., Радинський С.В, Дячун О.Д. Реалізація інноваційної та маркетингової інтеграційних стратегій розвитку промислових підприємств: сутність, види та нормативно-правова база. *Сучасний маркетинг: візія, технології, інновації* / В.А. Фалович [та ін.] ; за ред. д.е.н, проф. В.А. Фаловича. Тернопіль: «Бескиди», 2023. С.224-262.

34. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 450 с.

35. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств : підручник. Київ : ЦУЛ, 2013. 504 с.

36. Островська Г.Й., Шерстюк Р.П., Ціх Г.В. Управління бізнес-процесами в умовах цифрової трансформації підприємств. Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. А. Сороківської. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2024. 593 с. (С.254-275).

37. Офіційна інформація про підприємство ПрАТ «ТерА». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00375697/ (дата звернення до ресурсу 29.06.2025 року)

38. Офіційний сайт інтегрованої цифрової платформи «FinSmart». URL: https://smartfin.ua/?s=shelfy_1 (дата звернення до ресурсу 14.08.2025)

39. Офіційний сайт підприємства ПрАТ «ТерА». URL: <https://tera.ua/> (дата звернення: 27.06.2025).

40. Павленко О.І. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2020. № 2(19). С. 72–78.

41. Панухник О.В., Боднар А. Можливості використання CRM-систем у

господарській діяльності підприємств України. *Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»: зб. тез доповідей, 16 травня 2024 р.* / за заг. ред. О.В.Панухник. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2024. С. 109 – 112.

42. Парфентій Л. А. Управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної нестабільності : моногр. Суми : вид.-виробн. підприємство «Мрія», 2019. 184 с.

43. Петренко В.С., Квасова О. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. *International Scientific Journal*. 2015. № 8. С.139 – 142.

44. Петренко Л. М. Аналіз рівня впливу загроз на фінансову безпеку підприємства з використанням методів нечіткої логіки. Моделювання та інформаційні системи в економіці. 2013. Вип. 88. С. 63–80.

45. Радинський С.В., Парій О. Роль та значення фінансового контролінгу в системі управління підприємством. *Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»: зб. тез доповідей, 25 листопада 2024 р.* / за заг. ред. О.В. Панухник. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2024. С.62-64.

46. Радинський С., Крупка А., Левицький В. Використання цифрових технологій у підприємстві: сучасний погляд та правова база. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 2(20). С. 73 – 87.

47. Радинський С.В., Левицький В.О., Артеменко Л.Б., Радинська С.С. Підприємництво України в умовах війни та цифровізації: можливості та перспективи удосконалення. *Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації: монографія* /за ред. д.е.н., проф. О. А. Сороківської. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2024. С. 235-254.

48. Радинський С.В., Парій О. Шляхи удосконалення фінансового контролінгу на підприємстві. *Матеріали XIV Міжнародної науково-*

практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»: зб. тез доповідей, 20 травня 2025 р. ФОП Паляниця В.А., 2025. С.44-46.

49. Серіков Я. О., Халмурадов Б. Д. Охорона праці: навч. посібник. К., ЦНЛ. 2024. 250 с.

50. Сокурєнко В. В., Бандурка О. М., Бортник С. М. та ін. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 308 с.

51. Сорока Й. Й. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств в сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2015. Вип. 2. С. 363-367.

52. Стащук О., Жигар Н. Формування та використання прибутку суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. 2022. №3 (31). С. 12-17.

53. Стручок В.С. Безпека в надзвичайних ситуаціях. Методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної (дистанційної) форм навчання. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2022. 156 с.

54. Томілін О.О., Лесюк А.С. Сутність та оцінка фінансового стану сільськогосподарського підприємства. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/115.pdf>. (дата звернення до ресурсу 15.08.2025)

55. Химич І.Г. Фінансова стратегія як елемент фінансової стабільності підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2013. №4(43). С.158-164.

56. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.

57. Чепка В., Свідерська І., Гавриленко Ю. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 19-20. С. 96-102

58. Шерстюк Р., Козловський А., Неділенько В., Плотніков О. Удосконалення управління бізнес-процесами в умовах Індустрії 4.0.

Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць учасників Ювілейної XX Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 лютого 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. К. Юр'євої. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2024. 534 с.

59. Шерстюк Р.П., Плотніков О.М. Управління бізнес-процесами в умовах цифрової трансформації. *Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р.* За ред. І. Перевозової. Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. 810 с. (С. 271-272).

60. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №4. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/490/1/Yunackiy_Article.pdf

61. Юрчишена Л.В., Синусик А.Т. Концептуальні підходи до вдосконалення фінансової стратегії розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип.57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3180> (дата звернення до ресурсу 17.07.2025)

62. Юрчук Н. П. CRM-системи: особливості функціонування та аналіз українського ринку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23(2). С. 141-147.

63. Янчук Т., Боєнко О. Впровадження CRM-систем як засіб підвищення ефективності маркетингової діяльності. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2269/2192> (дата звернення: 22.08.2024).

64. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. №3. С. 173–180.

ДОДАТКИ

Показники аналізу майнового стану підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст та характеристика впливу
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні	Підсумок балансу (ф.1 р.1300)	Дає загальну вартісну оцінку активів, що перебувають на балансі підприємства; зростання цього показника свідчить про збільшення майнового потенціалу підприємства.
Коефіцієнт зносу основних засобів	Відношення зносу основних засобів до їх первісної вартості (ф.1 р.1012 / ф.1 р.1011)	Характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості; позитивною є тенденція до зменшення цього показника.
Коефіцієнт придатності основних засобів	Відношення залишкової вартості основних засобів до їх первісної вартості (ф.1 р.1010 / ф.1 р.1011)	Показує, яка частина основних засобів придатна для експлуатації в процесі господарської діяльності.
Коефіцієнт оновлення основних засобів	Відношення первісної вартості основних засобів, що надійшли за звітний період, до їх первісної вартості на кінець звітного періоду (ф.5 р.260 (гр.5) / ф.1 р.1011 (к.р.))	Відображає, яку частку від наявних на кінець звітного періоду основних засобів становлять нові активи.
Коефіцієнт вибуття основних засобів	Відношення первісної вартості основних засобів, що вибули за звітний період, до їх первісної вартості на початок звітного періоду (ф.5 р.260 (гр.8) / ф.1 р.1011 (п.р.))	Показує, яка частина основних засобів вибула за звітний період.
Частка основних засобів в активах	Відношення залишкової вартості основних засобів до загальної суми активів (ф.1 р.1010 / ф.1 р.1300)	Зменшення показника за умов стабільного чи зростаючого виробництва є позитивною тенденцією для підприємства.
Коефіцієнт мобільності активів	Відношення оборотних активів до необоротних активів (ф.1 р.1195 / ф.1 р.1095)	Характеризує рівень мобільності активів підприємства; його підвищення свідчить про підвищення гнучкості фінансового управління.

Джерело: складено автором на основі [57, с.100]

Показники фінансової стійкості підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст та характеристика впливу
Коефіцієнт автономії	Відношення власного капіталу до підсумку балансу (ф.1 р.1495 / ф.1 р.1900); нормативне значення $> 0,5$	Відображає частку власного капіталу в загальній сумі авансованих у діяльність підприємства коштів; високі значення свідчать про фінансову незалежність і низький рівень фінансових ризиків.
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	Відношення власного капіталу до суми позикових і залучених коштів (ф.1 р.1495 / (р.1595 + р.1695 + р.1700)); нормативне значення > 1	Характеризує рівень фінансової незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування; чим вище значення показника, тим менше підприємство залежить від позикового капіталу.
Коефіцієнт фінансової стійкості	Відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до підсумку балансу (ф.1 (р.1495 + р.1595) / ф.1 р.1900)	Показує, яку частку активів фінансують власний капітал та довгострокові зобов'язання, що свідчить про здатність підприємства залишатися фінансово стійким у довгостроковій перспективі.
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Відношення власного оборотного капіталу до власних джерел фінансування (ф.1 (р.1195 – р.1695) / ф.1 р.1495)	Показує, яка частка власного капіталу перебуває в обігу, що дозволяє підприємству гнучко маневрувати фінансовими ресурсами для підтримання ліквідності.
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	Відношення власного оборотного капіталу до оборотних активів (ф.1 (р.1195 – р.1695) / ф.1 р.1195)	Відображає частку оборотних активів, яка фінансується за рахунок довгострокових джерел, що є важливим для забезпечення стабільного фінансового становища підприємства.

Джерело: складено автором на основі [57, с.101]

Показники ліквідності підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст та характеристика впливу
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	Відношення оборотних активів до поточних зобов'язань: $\text{ф.1 р.1195} / \text{ф.1 р.1695}$; Нормативне значення: 1,5–2,5	Показує загальну спроможність підприємства погасити свої поточні зобов'язання за рахунок наявних оборотних активів; значення в межах нормативу свідчить про збалансованість між ліквідними активами та зобов'язаннями.
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Відношення найбільш ліквідних оборотних активів (оборотні активи мінус запаси і витрати майбутніх періодів) до поточних зобов'язань: $(\text{ф.1 р.1195} - \text{р.1100} - \text{р.1110}) / \text{ф.1 р.1695}$; Нормативне значення: 0,6–0,8	Характеризує спроможність підприємства покривати свої поточні зобов'язання без врахування запасів, за умови своєчасного отримання коштів від дебіторів; дозволяє оцінити рівень оперативної платоспроможності.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Відношення грошових коштів, їх еквівалентів та поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань: $(\text{ф.1 р.1160} + \text{р.1165}) / \text{ф.1 р.1695}$; Нормативне значення: 0,2–0,35	Визначає частку поточних зобов'язань, яку підприємство здатне погасити негайно за рахунок найбільш ліквідних активів; високий рівень цього показника є свідченням високої короткострокової фінансової надійності підприємства.

Джерело: складено автором на основі [57, с.102]

Показники прибутковості підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст та характеристика впливу
Рентабельність капіталу	Відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу: $\text{ф.2 п.2350 або п.2355} / ((\text{ф.1 п.1300 (гр.3)} + \text{п.1300 (гр.4)}) / 2)$	Свідчить про загальну ефективність використання всього майнового капіталу підприємства; зростання показника є ознакою підвищення результативності господарської діяльності.
Рентабельність власного капіталу	Відношення чистого прибутку до середньорічної вартості власного капіталу: $\text{ф.2 п.2350 або п.2355} / ((\text{ф.1 п.1495 (гр.3)} + \text{п.1495 (гр.4)}) / 2)$	Характеризує прибутковість власного капіталу підприємства; визначає рівень віддачі власних фінансових ресурсів, вкладених у діяльність підприємства.
Рентабельність реалізованої продукції	Відношення валового прибутку до собівартості реалізованої продукції: $\text{ф.2 п.2090 або п.2095} / \text{ф.2 п.2050}$	Показує рівень прибутковості продукції, відображаючи ефективність виробництва та реалізації, а також рентабельність комерційних операцій підприємства.
Рентабельність продажу	Відношення чистого прибутку до чистої виручки від реалізації: $\text{ф.2 п.2350 або п.2355} / \text{ф.2 п.2000}$	Визначає частку чистого прибутку в обсязі чистої виручки; характеризує прибутковість кожної одиниці реалізованої продукції.
Рентабельність господарської діяльності	Відношення чистого прибутку до суми витрат господарської діяльності: $\text{ф.2 п.2350 або п.2355} / (\text{ф.2 п.2050} + \text{п.2130} + \text{п.2150} + \text{п.2180} + \text{п.2250} + \text{п.2255} + \text{п.2270} + \text{п.2300})$	Відображає загальну ефективність господарської діяльності підприємства, співвідношення прибутку до сукупних витрат; зростання показника свідчить про високу фінансову результативність.

Джерело: складено автором на основі [56, с.187]

Показники ділової активності підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст та характеристика впливу
Коефіцієнт оборотності активів	Чиста виручка від реалізації / середньорічна вартість активів: $\text{ф.2 р.2000} / ((\text{ф.1 р.1300(гр.3)} + \text{р.1300(гр.4)}) / 2)$	Характеризує ефективність використання підприємством усіх активів незалежно від джерел їх залучення; показує швидкість обороту майна підприємства в процесі господарської діяльності.
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чиста виручка від реалізації / середньорічна сума дебіторської заборгованості: $\text{ф.2 р.2000} / ((\text{ф.1 (р.1125} \div \text{р.1155) гр.3} + (\text{р.1120} \div \text{р.1155) гр.4}) / 2)$	Відображає швидкість обороту коштів, вкладених у розрахунки; показує, скільки разів протягом року дебіторська заборгованість утворюється та погашається.
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / середньорічна сума кредиторської заборгованості: $\text{ф.2 р.2050} / ((\text{ф.1 (р.1610} \div \text{р.1650) гр.3} + (\text{р.1610} \div \text{р.1650) гр.4}) / 2)$	Визначає швидкість обороту кредиторської заборгованості підприємства; характеризує зміни в обсягах комерційного кредиту, який надають підприємству контрагенти.
Строк погашення дебіторської заборгованості	360 днів / коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Показує середній період, необхідний для погашення дебіторської заборгованості; використовується для оцінки платіжної дисципліни клієнтів і контрагентів.
Строк погашення кредиторської заборгованості	360 днів / коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Визначає середню тривалість погашення підприємством своїх кредиторських зобов'язань; є показником фінансової стійкості у взаємовідносинах із постачальниками.
Коефіцієнт оборотності запасів	Чиста виручка від реалізації / середньорічна вартість запасів: $\text{ф.2 р.2000} / ((\text{ф.1 р.1100 гр.3} + \text{р.1100 гр.4}) / 2)$	Показує кількість обертів запасів за період; характеризує ефективність управління запасами та їх вплив на забезпечення поточних обсягів продажу.
Фондовіддача	Чиста виручка від реалізації / середньорічна вартість основних засобів: $\text{ф.2 р.2000} / ((\text{ф.1 р.1010 гр.3} + \text{р.1010 гр.4}) / 2)$	Визначає ефективність використання основних засобів підприємства; показує, скільки гривень виручки припадає на одиницю вартості основних засобів.
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чиста виручка від реалізації / середньорічна вартість власного капіталу: $\text{ф.2 р.2000} / ((\text{ф.1 р.1495 гр.3} + \text{р.1495 гр.4}) / 2)$	Характеризує рівень ефективності використання власного капіталу підприємства; відображає здатність капіталу генерувати дохід у вигляді виручки.

Джерело: складено автором на основі [56, с.189]

Фінансова звітність підприємства ПрАТ «ТерА» за 2024 рік

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "ТерА"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2025
		за КАТОТГ	00375697
			UA6104049001 0069060
Територія		за КОПФГ	
Організаційно-пра вова форма господарювання	Акціонерне товариство		230
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання	за КВЕД	10.72

Середня кількість працівників: 163
Адреса, телефон: 46006 м.Тернопіль, вул.Пирогова, 11, (0352) 52-44-38
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку ☒
за міжнародними стандартами фінансової звітності ☐

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2024 р.
Форма №1

		Код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
I	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	625	516	
первісна вартість	1001	635	653	
накопичена амортизація	1002	(10)	(137)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	29	0	
Основні засоби	1010	4 152	4 747	
первісна вартість	1011	16 523	18 582	
знос	1012	(12 371)	(13 835)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	

продовження додатку К

Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	4 806	5 263
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4 752	7 471
Виробничі запаси	1101	3 582	5 467
Незавершене виробництво	1102	69	197
Готова продукція	1103	1 101	1 807
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 075	5 858
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	268	552
з бюджетом	1135	0	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	91	66
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	353	1 195
Готівка	1166	131	73
Рахунки в банках	1167	222	1 121
Витрати майбутніх періодів	1170	6	6
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	730
Усього за розділом II	1195	7 545	15 879
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	12 351	21 142

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 750	1 750
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	4 217	4 217
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	50	50
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-8 227	-8 019
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)

продовження додатку К

Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом І	1495	-2 210	-2 002
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом ІІ	1595	0	0
ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	5 220	9 895
розрахунками з бюджетом	1620	135	109
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	128	187
розрахунками з оплати праці	1630	560	750
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	184	833
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	8 334	11 370
Усього за розділом ІІІ	1695	14 561	23 144
ІV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	12 351	21 142

Примітки: д/н

Керівник

Мамай Олександр Васильович

Головний бухгалтер

Жукова Ірина Йосипівна

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "ТерА"

Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2025
00375697

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2024 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД			1801003
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	82 984	44 291
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(81 587)	(47 897)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	1 397	0
збиток	2095	(0)	(3 606)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	16 881	16 516
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(5 825)	(5 573)
Витрати на збут	2150	(11 418)	(6 829)
Інші операційні витрати	2180	(826)	(324)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	209	184
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0

продовження додатку Л

Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1)	(60)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	208	124
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	208	124
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	208	124

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	62 341	35 433
Витрати на оплату праці	2505	19 369	15 679
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 823	3 433
Амортизація	2515	1 597	1 220
Інші операційні витрати	2520	13 485	6 097
Разом	2550	100 615	61 862

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	6 998 546	6 998 549
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6 998 546	6 998 549
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,029720	0,017720

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,029720	0,017720
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Примітки: д/н

Керівник

Мамай Олександр Васильович

Головний бухгалтер

Жукова Ірина Йосипівна

Фінансова звітність підприємства ПрАТ «ТерА» за 2023 рік

		КОДИ	
		Дата	01.01.2024
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "ТерА"	за ЄДРПОУ	00375697
Територія	Тернопільська область, м.Тернопіль	за КОАТУУ	6110100000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання	за КВЕД	10.72

Середня кількість працівників: 157

Адреса, телефон: 46006 м.Тернопіль, вул.Пирогова, 11, (0352) 52-44-38

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	v
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2023 р.
Форма №1

		Код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	10	625	
первісна вартість	1001	74	635	
накопичена амортизація	1002	(64)	(10)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	29	
Основні засоби	1010	3 254	4 152	
первісна вартість	1011	14 929	16 523	
знос	1012	(11 675)	(12 371)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	
Інші необоротні активи	1090	0	0	

продовження додатку М

Усього за розділом І	1095	3 264	4 806
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	4 234	4 752
Виробничі запаси	1101	3 204	3 582
Незавершене виробництво	1102	0	69
Готова продукція	1103	1 030	1 101
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 481	2 075
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	268
з бюджетом	1135	3	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	187	91
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	859	353
Готівка	1166	74	131
Рахунки в банках	1167	785	222
Витрати майбутніх періодів	1170	6	6
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	90	0
Усього за розділом ІІ	1195	6 860	7 545
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	10 124	12 351

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 750	1 750
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	4 217	4 217
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	50	50
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-8 351	-8 227
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0

продовження додатку М

Усього за розділом І	1495	-2 334	-2 210
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом ІІ	1595	0	0
ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	4 408	5 220
розрахунками з бюджетом	1620	233	135
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	122	128
розрахунками з оплати праці	1630	525	560
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	157	184
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	7 013	8 334
Усього за розділом ІІІ	1695	12 458	14 561
ІV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	10 124	12 351

Керівник

Мамай Олександр Васильович

Головний бухгалтер

Жукова Ірина Йосипівна

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "ТерА"

Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2024

00375697

Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)

за 2023 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД

1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	44 291	42 774
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(47 897)	(47 596)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	0	0
збиток	2095	(3 606)	(4 822)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	16 516	16 378
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(5 573)	(4 615)
Витрати на збут	2150	(6 829)	(6 710)
Інші операційні витрати	2180	(324)	(353)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	184	0
збиток	2195	(0)	(122)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0

продовження додатку Н

Інші доходи	2240	0	25
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(60)	(1)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	124	0
збиток	2295	(0)	(98)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	124	0
збиток	2355	(0)	(98)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	124	-98

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	35 433	38 146
Витрати на оплату праці	2505	15 679	15 243
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 433	3 361
Амортизація	2515	1 220	639
Інші операційні витрати	2520	6 097	1 886
Разом	2550	61 862	59 275

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	6 998 549	6 998 549
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6 998 549	6 998 546
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,017720	-0,014000

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,017720	-0,014000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Мамай Олександр Васильович

Головний бухгалтер

Жукова Ірина Йосипівна